

Gedragsprotocol

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1 Doel	4
1.2 Visie	4
1.3 Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid	4
1.4 Het beleid	4
2. Gewenst gedrag	7
2.1 Omschrijving	7
2.2 Actief en voortdurend werken aan een 'fijn en veilig' klimaat	7
2.2.1 De regels	7
2.2.2 Werken aan sociale vaardigheden	9
2.2.3 Concrete afspraken met het onderwijspersoneel	9
2.2.4 Meten van sociale vaardigheden	10
2.2.5 Gedragscode: ook voor alle volwassene	10
3. Respectprotocol	11
3.1 Voorwoord	11
3.2 Theoretische verantwoording	11
3.2.1 Doelstelling	11
3.2.2 Uitgangspunten	12
3.3 Pesten: achtergrondinformatie	12
3.3.1 Wat verstaan we onder pesten	12
3.3.2 Verschil tussen plagen en pesten	13
3.3.3 Rollen en groepsdynamiek bij pesten	14
3.4 Signalen en de invloed van de omgeving	15
3.5 Stappenplan in de praktijk	17
3.5.1 Communicatie en gezamenlijke verantwoordelijkheid	17
3.5.2 Belangrijke regels bij het hanteren van het respectprotocol	18
3.5.3 Concrete aanpak in de groep	19
3.5.4 Ondersteuning en begeleiding na signalering van pesten	21
3.5.5 Sanctiebeleid	22
3.6 Adviezen en ondersteuning	23
4. Sociale media - e-mail - mobiel - internet	25
4.1 Verantwoord gedrag	25
4.2 Regels voor leerlingen	25
4.3 Regels voor medewerkers	26
4.4 Maatregelen ongewenst of grensoverschrijdend digitaal gedrag	27
4.5 Veilig online gedrag	29
4.5.1 Internet	29
4.5.2 E-mail	29
4.5.3 Chatten	29
5. Grensoverschrijdend gedrag	31
5.1 Toelichting	31
5.2 Seksuele intimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag	31
5.3 Racisme, discriminatie en antisemitisme	33
5.4 Verbaal grensoverschrijdend gedrag	34
5.5 Lichamelijk grensoverschrijdend gedrag	36
5.6 Pesten en digitaal pesten	37
5.7 Aanpak grensoverschrijdend gedrag	37
5.7.1 Dossiervorming leerlingen	37
5.7.2 Communicatie tussen school en ouders/verzorgers	37
5.7.3 Aanpak bij grensoverschrijdend gedrag leerling	38
5.7.4 Aanpak bij grensoverschrijdend gedrag van een medewerker	39

5.7.5 Aanpak bij grensoverschrijdend gedrag van ouders/verzorgers	39
5.7.6 Time-out, schorsing en verwijdering	39
5.7.7 Incidentenregistratie	40
5.7.8 Huiselijk geweld en kindermishandeling	40
5.8 Klachtenregeling	40
5.8.1 Stappenplan bij een klacht	40
5.8.2 De rol van contactpersoon, vertrouwenspersoon en vertrouwensinspecteur	41
5.8.3 Meld-, overleg- en aangifteplicht	41
Bijlagen	43
Bijlage 1: tips bij digitaal pesten	43

1. Inleiding

1.1 Doel

Dit gedragsprotocol is bedoeld voor alle leerlingen, ouders en verzorgers, medewerkers, stagiaires en andere betrokkenen bij de Mgr. Hanssen.

Binnen de Mgr. Hanssen vinden wij sociale veiligheid en een positief schoolklimaat van groot belang. Iedereen moet zich op school veilig, gezien, gehoord en gerespecteerd kunnen voelen. Een veilige school maken we samen. Van alle betrokkenen verwachten wij daarom dat zij bijdragen aan een omgeving waarin we respectvol met elkaar omgaan en waarin ruimte is om te leren, te groeien en fouten te maken.

Met dit gedragsprotocol maken we duidelijk welk gedrag we van elkaar verwachten en hoe we handelen wanneer gedrag niet past binnen onze gezamenlijke afspraken. Door hierover schoolbreed duidelijke en eenduidige afspraken te maken, willen we willekeur en handelen vanuit individuele interpretaties zoveel mogelijk voorkomen. Dit zorgt voor voorspelbaarheid, duidelijkheid en daarmee voor meer veiligheid.

Het protocol biedt medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers houvast bij het omgaan met gedrag. Het geeft richting aan ons dagelijks handelen en maakt duidelijk hoe we elkaar op een respectvolle manier kunnen aanspreken op gedrag en afspraken. Daarbij ligt de nadruk in de eerste plaats op het stimuleren, aanleren en versterken van gewenst gedrag.

Op deze manier werken we samen aan een veilige, positieve en inclusieve schoolomgeving, waarin iedereen weet wat er van hem of haar wordt verwacht en waarin we elkaar helpen om gewenst gedrag te laten zien.

1.2 Visie

De visie staat omschreven in het *beleidsplan sociaal emotionele ontwikkeling & pedagogisch domein*.

1.3 Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid

De directie van de onderwijseenheid draagt verantwoordelijkheid voor de Mgr. Hanssen. Vanuit deze verantwoordelijkheid houden zij toezicht op het omschreven beleid.

1.4 Het beleid

De Mgr. Hanssen vindt het belangrijk dat alle leerlingen, medewerkers en andere betrokkenen zich veilig en gerespecteerd voelen. Vanuit deze verantwoordelijkheid worden duidelijke afspraken gemaakt over gedrag, veiligheid en het handelen bij ongewenst of grensoverschrijdend gedrag.

De Mgr. Hanssen treft de nodige maatregelen om:

- de sociale en fysieke veiligheid van leerlingen en medewerkers te waarborgen;
- een veilig, positief en verantwoord pedagogisch klimaat te creëren;
- duidelijke en eenduidige regels en afspraken te hanteren rondom gewenst, ongewenst en grensoverschrijdend gedrag;
- te werken volgens een transparante en voorspelbare procedure wanneer gedrag aanleiding geeft tot zorg of wanneer een grens wordt overschreden;
- leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers tijdig en passend te informeren en te betrekken;
- medewerkers te ondersteunen bij het voorkomen en hanteren van gedragsproblemen en grensoverschrijdend gedrag;
- richtlijnen en praktische hulpmiddelen beschikbaar te stellen om het pedagogisch handelen van medewerkers te versterken.

Bij het handelen rondom gedrag sluiten we aan bij de binnen de Mgr. Hanssen gehanteerde werkwijzen en richtlijnen, waaronder:

- PeTOS;
- SWPBS;
- Gebruik maken van de beschikbare hulpmiddelen over gedrag en gedragsproblemen, zie hiervoor: SharePoint – sociaal emotionele vraagbaak - 08. Zeer intensieve aanpak.

De medewerker

Iedere medewerker draagt bij aan een veilig en positief schoolklimaat en neemt verantwoordelijkheid voor het voorkomen en begrenzen van ongewenst gedrag.

De medewerker:

- voert een eventuele toezichthoudende taak actief en zichtbaar uit;
- is alert op signalen van onveiligheid, escalatie en grensoverschrijdend gedrag;
- handelt direct en passend wanneer sprake is van grensoverschrijdend gedrag of wanneer de veiligheid van leerlingen of medewerkers in het geding is;
- probeert, wanneer de situatie dit toelaat, ervoor te zorgen dat minimaal twee medewerkers aanwezig zijn wanneer sprake is van ernstig of escalerend grensoverschrijdend gedrag;
- brengt de locatiedirecteur zo spoedig mogelijk op de hoogte van ernstige of grensoverschrijdende situaties;
- volgt de stappen en afspraken uit dit gedragsprotocol;
- registreert incidenten volgens de binnen de school gemaakte afspraken;
- vraagt tijdig ondersteuning wanneer het gedrag of de situatie de eigen mogelijkheden overstijgt.

De medewerker handelt hierbij zo veel mogelijk rustig, voorspelbaar, professioneel en de-escalerend.

De leerling

De Mgr. Hanssen wil dat iedere leerling zich veilig en gezien voelt en zich kan ontwikkelen tot een zelfstandige en sociaal vaardige persoon.

Wij stimuleren leerlingen om:

- zich veilig en redzaam te voelen binnen de school, tijdens pauzes en op het schoolplein;
- de schoolbrede gedragsverwachtingen te kennen en toe te passen;
- respectvol om te gaan met anderen, zichzelf, materialen en de omgeving;
- verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen gedrag;
- te leren omgaan met emoties, conflicten en moeilijke situaties;
- hulp te vragen wanneer een situatie niet lukt of wanneer een leerling zich onveilig voelt;
- zelfvertrouwen en sociale vaardigheden te ontwikkelen;
- te leren hoe zij op een passende manier kunnen reageren op ongewenst of grensoverschrijdend gedrag;
- zich zo breed mogelijk te ontwikkelen op sociaal-emotioneel, persoonlijk en maatschappelijk gebied.

We vinden het belangrijk dat leerlingen niet alleen worden aangesproken op ongewenst gedrag, maar ook leren welk gedrag wél gewenst is en hoe zij dit kunnen laten zien.

De ouder(s)/verzorger(s)

Ouders/verzorgers en school zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een veilige en positieve omgeving rondom de leerling.

Van ouders/verzorgers verwachten wij dat zij:

- kennisnemen van het gedragsprotocol van de Mgr. Hanssen;
- de uitgangspunten, regels en afspraken van de school respecteren en ondersteunen;
- bijdragen aan een respectvolle samenwerking tussen ouders/verzorgers, leerlingen en medewerkers;
- signalen van zorg of onveiligheid tijdig met de school bespreken;

Preventief beleid

Een preventief beleid houdt in dat maatregelen worden genomen om ongewenst gedrag te voorkomen. Een belangrijk aspect bij het tegengaan en voorkomen van ongewenst gedrag is de bevordering van de sociale competenties van medewerkers en de sociale ontwikkeling van leerlingen. De bevordering en ontwikkeling worden opgebouwd in drie vormen van sociale contacten, namelijk:

- de alledaagse sociale omgang;
- het samenwerken;
- het samenspelen.

Er worden preventieve activiteiten georganiseerd: zie 2.2.2 en 2.2.3

Curatief beleid

Om verdere escalatie van problemen als gevolg van voorvallen te voorkomen, zoekt de directie afdoende begeleiding aan personeelsleden, leerlingen en ouder(s)/verzorger(s), die geconfronteerd worden met ongewenst gedrag. Om adequaat te kunnen handelen naar aanleiding van voorvallen worden de volgende maatregelen doorgevoerd:

- er is een stappenplan bij ongewenst gedrag van medewerkers, leerlingen en ouder(s)/verzorger(s): zie 5.9;
- er is een protocol: 'fysiek beperkend handelen en/of vrijheidsbeperkende maatregelen binnen Mgr. Hanssen' opgesteld;
- er zijn procedures op Vitus Zuid niveau vastgelegd voor schorsing en verwijdering van betrokkenen.

2. Gewenst gedrag

2.1 Omschrijving

Met gewenst gedrag bedoelen we dat iedereen zich houdt aan de door de onderwijseenheid vastgestelde regels en dat de ander met respect benaderd wordt. Iedere betrokkene kent en neemt zijn/haar verantwoordelijkheid ten opzichte van de ander, het andere en zichzelf.

Ten opzichte van de ander: er is geen sprake van pesten, intimideren, manipuleren, gezagsonderminning, discriminatie/uitsluiting en allerlei vormen van geweld en agressie;

Ten opzichte van het andere: er wordt zuinig en voorzichtig omgegaan met het gebouw, de materialen, de middelen. Gebouwen en materialen zijn van een ander. Spullen van een ander behandelen we zoals we zouden willen dat onze spullen worden gebruikt. M.a.w.: iedere vorm van destructie, diefstal/kwijt maken etc. wordt tegengegaan. Eventuele schadegevolgen zijn voor de dader.

Ten opzichte van zichzelf: verwaarlozing, ernstige verslaving etc., waardoor de hierboven genoemde verantwoordelijkheden niet meer voldoende kunnen worden genomen, zijn ontoelaatbaar.

2.2 Actief en voortdurend werken aan een 'fijn en veilig' klimaat

Met behulp van de methodes PeTOS en SWPBS wordt leerlingen geleerd zich aan de regels te houden. Daarnaast wordt ook steeds actief gewerkt aan een positief pedagogisch en sociaal klimaat. Het pedagogisch klimaat en dat wat wij hieronder verstaan staat omschreven in het *beleidsplan sociaal emotionele ontwikkeling & pedagogisch domein*.

2.2.1 De regels

Binnen de Mgr. Hanssen gelden dezelfde regels. De introductie van de regels zijn gepland in de themaplanner sociaal emotionele ontwikkeling. Er zijn regels voor in de klas, buiten de klas/in de school (de openbare ruimtes) en buiten de school/op het schoolplein.

Daarnaast kunnen leerlingen daar zelf regels aan toevoegen, indien dat noodzakelijk is. Deze toegevoegde regel wordt geformuleerd in een groepsgebesprek en opgenomen in de groepsregels. Aan het begin van een schooljaar begint iedere groep weer met de basisregels en stelt daarnaast groepsregels op.

Iedere twee weken staat één schoolregel centraal. Via de themaplanner wordt het team op de hoogte gebracht van de 'regel-van-de-week'. Wij hanteren daarvoor de methode SWPBS, gekoppeld met de duimen. Deze aanpak wordt in de groep geregistreerd. Daarnaast zal er plenair 3 keer per jaar een incidentenregistratie worden gehouden voor de duur van 2 weken. Aan de hand van deze incidentenregistratie kan een leerling in de 'zeer intensieve aanpak' worden gezet, waarna er een individuele handelingsplan (binnen het OPP) wordt opgesteld. Indien wenselijk zullen schoolbreed wijzigingen/actualisaties op grond van praktijkervaring en/of gewijzigde regelgeving worden doorgevoerd.

De volgende regels zijn schoolbreed vastgesteld. Deze regels gelden binnen school (Mgr. Hanssen) en daarbuiten:

Regels in de klas:

- Binnen de groep worden tijdens de lessen sociaal emotionele ontwikkeling (o.a. PeTOS en SWPBS) zelf regels geformuleerd die in de groep worden nageleefd.

Regels in de school:

- Als we in de gangen zijn aan het begin en einde van de schooldag, dan praten we met de stem voor twee.
- Als we in de gangen zijn terwijl er lessen bezig zijn, dan zijn we helemaal stil.
- We lopen altijd rustig en we houden handen en voeten bij ons zelf.

Regels op het toilet:

- Op de wc zijn we helemaal stil.
- Na het toiletgebruik wassen we onze handen.
- We laten de wc netjes achter.
- We gaan meteen terug naar de klas.

Regels voor de omgang met elkaar:

- We luisteren naar elkaar: stop is stop!

Pesten:

- We gaan goed met elkaar om.
- We denken eerst na voor we iets doen.
- Een ruzie lossen we samen op.
- Je mag om hulp vragen bij een juf of meester.

Het speelplein:

- Stop is stop: we doen elkaar geen pijn.
- Wacht op je beurt: iedereen mag meedoen.
- Ruzie, dan praten we daar over: de juf of meester kan altijd helpen.
- We ruimen op.
- Gebruik de spullen waar en waarvoor ze bedoeld zijn:
 - * *Klimmen op het klimrek*
 - * *Voetballen op het voetbalveld*
 - * *Fietsen op de fiets, tussen de lijnen en in de goede richting*
 - * *Zitten en kletsen in de huisjes*
 - * *Glijden op de glijbaan*
 - * *Zitten aan de tafels, eten en spelletjes spelen*
 - * *Spelen met zand in de zandbak, de spullen liggen in de materialenbak bij de zandbak*

Toevoeging:

De leerlingen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht. Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zogenoemde groepsregels. Deze regels worden zichtbaar in de klas opgehangen.

Daarnaast mogen de medewerkers per locatie een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met elkaar. Die aanvulling wordt opgesteld met alle medewerkers van één locatie. De regels worden op een centrale plaats van de betreffende locatie opgehangen. Ook worden deze regels besproken met de leerlingen en geoefend.

2.2.2 Werken aan sociale vaardigheden

Binnen de Mgr. Hanssen wordt gewerkt met de methode PeTOS en SWPBS. Voor verdere informatie zie: *'beleidsplan sociaal emotionele ontwikkeling & pedagogisch domein'*

In alle groepen wordt ook specifiek lesgegeven over het onderwerp seksualiteit aan de hand van de methode 'Kriebels in je buik'. Naast voorlichting, worden hier ook ongewenst gedrag op het gebied van seksualiteit besproken.

Ook mediawijsheid krijgt binnen de Mgr. Hanssen ruimschoots aandacht. Leerlingen leren hier kritisch en bewust om te gaan met moderne media. Voor het gebruik van internet in onze onderwijseenheid gelden overigens duidelijke regels. Deze zijn samengevat in hoofdstuk 4.

Ook wordt specifiek les gegeven met betrekking tot pesten aan de hand van de methode SWPBS. De leerlingen uit de eindgroepen krijgen daarnaast nog een lessencyclus aangeboden door bureau HALT.

Ook verzorgen we op de Mgr. Hanssen een weerbaarheidstraining: methode A en B. Deze methode is van Bertha Verschueren. De lessen worden elk schooljaar gegeven in de volgende jaargroepen: K2, A2, M2 en indien nodig de eindgroep.

De deelwerkgroep DSH biedt identiteitslessen aan slechthorende en dove leerlingen (twee keer per schooljaar). Daarnaast geeft elke groep binnen de Mgr. Hanssen lessen identiteitsontwikkeling voor DSH leerlingen (lessen van 'Sprong Vooruit'). Dit gebeurt in alle groepen, ook in de groepen met alleen TOS-leerlingen. Binnen deze lessen krijgen leerlingen de nodige kennis en vaardigheden aangeboden om zichzelf bewust te maken van hun eigen kansen, mogelijkheden, meningen en perspectieven.

Vanaf dit schooljaar (schooljaar 2026-2027) worden binnen de Mgr. Hanssen lessen rondom identiteitsontwikkeling voor leerlingen met TOS ontwikkeld en aangeboden. Deze lessen worden twee keer per schooljaar gegeven en sluiten aan bij de ontwikkeling en beleavingswereld van de leerlingen.

Het doel van deze lessen is dat leerlingen:

- meer inzicht krijgen in wat TOS voor hen betekent;
- ontdekken welke invloed TOS kan hebben op hun dagelijks leven, leren en sociale contacten;
- leren om hun eigen mogelijkheden, kwaliteiten en ondersteuningsbehoeften te herkennen;
- leren omgaan met situaties waarin TOS een rol speelt;
- leren opkomen voor zichzelf en op een passende manier hulp of ondersteuning te vragen;
- meer zelfvertrouwen ontwikkelen in het omgaan met hun TOS;
- zich bewust worden van wat zij nodig hebben om zich zelfstandig en veilig te kunnen redden in de maatschappij;
- een positieve en realistische identiteit ontwikkelen waarin TOS een onderdeel is van wie zij zijn, maar hen niet bepaalt.

De lessen dragen bij aan de zelfredzaamheid, sociale redzaamheid en sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. We willen leerlingen voorbereiden op de toekomst, zodat zij weten wat hun sterke kanten zijn, welke ondersteuning zij nodig hebben en hoe zij hiermee op een passende manier kunnen omgaan.

2.2.3 Concrete afspraken met het onderwijspersoneel

Om de schoolregels effectief te laten zijn, geldt dat alle medewerkers consequent en op dezelfde wijze omgaan met de afspraken en regels zoals die gelden in onze onderwijseenheid.

Alle personeelsleden wordt de mogelijkheid geboden om deel te nemen aan nascholingen die specifiek gericht zijn op het omgaan met leerlingen met 'moeilijk' gedrag. Daarnaast zal er in een PDO+ ruimte worden gecreëerd waarin de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen centraal staat.

Medewerkers, leerlingen en ouder(s)/verzorger(s) worden geïnformeerd over de geldende gedragsregels zoals onder 2.2.1 beschreven en worden erop aangesproken, wanneer deze regels worden overtreden.

Bij alle activiteiten is er altijd toezicht en begeleiding door de medewerkers. Als leerlingen in andere ruimtes werken (werkplek, ICT-lokaal etc.) hebben zij hiertoe een gerichte opdracht en zijn er afspraken over het toezicht/de controle.

Wanneer nodig wordt grensoverschrijdend gedrag aan de orde gesteld:

- tijdens persoonlijke gesprekken met medewerkers;
- tijdens persoonlijke gesprekken met leerlingen en/of ouder(s)/verzorger(s);
- tijdens teamvergaderingen;
- tijdens het directieoverleg;
- tijdens het bestuursoverleg;
- in de RI&E en het schoolplan van de onderwijseenheid.

2.2.4 Meten van sociale vaardigheden

Binnen het leerlingvolgsysteem op de Mgr. Hanssen is ook een pedagogische module opgenomen. In oktober/november scoren alle medewerkers de leerlingen op sociaal emotioneel gebied met behulp van Cito Leerling in Beeld – Sociaal Emotioneel Functioneren. Aan het eind van het schooljaar, in mei/juni, wordt Cito Leerling in Beeld – Sociaal Emotioneel Functioneren nog een keer bij alle leerlingen afgenomen.

Daarnaast worden er jaarlijks 3 keer incidentenregistraties met een duur van 2 weken gehouden. De registraties en de evaluaties hiervan worden met de intern begeleiders en het team kortgesloten en er kunnen mogelijke vervolgstappen ondernomen worden zoals reeds aangegeven onder 2.2.1

Wanneer nodig, gaat de onderwijseenheid op zoek naar mogelijkheden tot specifieke interne- danwel externe begeleiding van groepen of individuele leerlingen. Hierbij kan gedacht worden aan medewerkerbegeleiding ten aanzien van de groepsdynamiek, maar ook aan weerbaarheids- en/of sociale vaardigheidstrainingen.

2.2.5 Gedragscode: ook voor alle volwassenen

Hoewel de nadruk ligt op voornamelijk de leerlingen, willen wij er op wijzen dat alle afspraken/regels e.d. in principe ook gelden voor alle volwassenen waaronder ook de ouders/verzorgers, hieronder ouders genoemd.

De volgende afspraken gelden:

- hoofdregel: Iedereen worden geacht de schoolgids te kennen en zich te conformeren aan alle daarin gestelde uitgangspunten, regels en afspraken;
- de algemeen aanvaarde omgangs- en beleefdheidsvormen worden door iedereen gehanteerd;
- ouders die onder schooltijd in het schoolgebouw zijn, voorkomen het storen van de lessen of het verstoren van de rust in het gebouw. Zij volgen daarbij de aanwijzingen van het personeel op;
- ouders die bepaalde werkzaamheden uitvoeren voor Mgr. Hanssen houden zich aan de gemaakte afspraken;
- gesprekken tussen ouders en leidinggevende/medewerker over het gedrag of de ontwikkeling van het kind vinden plaats zonder dat de betrokken leerling daarbij aanwezig is, tenzij beiden anders overeenkomen;
- het niet in acht nemen van de schoolregels leidt tot een nader gesprek met de medewerker en/of de leidinggevende. Bij het herhaaldelijk niet in acht nemen van deze regels en of de gemaakte afspraken t.a.v. de taak, vindt ontheffing van die taak plaats. Hiervan wordt de directeur-bestuurder op de hoogte gebracht;
- bij herhaald ongewenst gedrag wordt de toegang tot de onderwijseenheid ontzegd. Behalve dat hiervan de directeur-bestuurder op de hoogte wordt gebracht, wordt ook de politie ingelicht;
- van verbaal of fysiek geweld, zowel tegenover leerlingen als tegenover personeel als van grensoverschrijdend gedrag op internet, via mail of sociale media, wordt door de leidinggevende aangifte gedaan bij de politie. Het spreekt voor zich dat ook hiervan de directeur-bestuurder op de hoogte wordt gebracht.

3. Respectprotocol

3.1 Voorwoord

Iedereen heeft recht op een veilige en respectvolle omgeving waarin hij of zij zich gezien, gehoord en geaccepteerd voelt. Binnen Mgr. Hanssen vinden we het belangrijk dat leerlingen, medewerkers en ouders/verzorgers op een prettige en respectvolle manier met elkaar omgaan. Verschillen tussen mensen mogen er zijn en iedereen draagt bij aan een positieve en veilige sfeer binnen de school.

Pesten, uitsluiting, intimidatie, discriminatie en ander grensoverschrijdend gedrag kunnen een grote invloed hebben op het welzijn en de ontwikkeling van een persoon. Dit geldt niet alleen voor degene die het gedrag ondergaat, maar ook voor degene die het gedrag vertoont en voor anderen die hiervan getuige zijn. Daarom vinden wij het belangrijk om ongewenst gedrag zoveel mogelijk te voorkomen en signalen tijdig te herkennen.

Onze eerste aandacht gaat uit naar het creëren en behouden van een veilig pedagogisch klimaat. Door duidelijke verwachtingen en afspraken te maken, gewenst gedrag positief te bekrachtigen en met elkaar in gesprek te blijven over respect en omgang met elkaar, werken we dagelijks aan een veilige schoolomgeving.

Tegelijkertijd kan ongewenst gedrag niet altijd worden voorkomen. Wanneer sprake is van pesten of ander grensoverschrijdend gedrag, is het belangrijk dat duidelijk is hoe we hiermee omgaan. Dit respectprotocol beschrijft de uitgangspunten en werkwijze van Mgr. Hanssen bij situaties waarin het respectvol omgaan met elkaar onder druk staat. Het protocol biedt duidelijkheid aan alle betrokkenen en beschrijft hoe we handelen, welke stappen we zetten en welke ondersteuning kan worden geboden.

We spreken hierbij nadrukkelijk over iedereen binnen onze school: leerlingen, medewerkers en ouders/verzorgers. Iedereen heeft een verantwoordelijkheid in het creëren en behouden van een veilige en respectvolle omgeving. Het respectprotocol bestaat uit een theoretische onderbouwing en een praktisch stappenplan.

Samen zorgen we voor een school waarin iedereen zich veilig voelt, zichzelf kan zijn en met respect wordt behandeld.

3.2 Doelstelling en uitgangspunten

3.2.1 Doelstelling

Mgr. Hanssen streeft naar een respectvolle en veilige onderwijseenheid waarin iedereen zich gezien, gehoord en gerespecteerd voelt. We vinden het belangrijk om alles te doen wat binnen onze mogelijkheden ligt om een zo veilig mogelijke omgeving te creëren, waarin leerlingen en medewerkers zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Duidelijke regels en afspraken geven houvast en maken verwachtingen zichtbaar. Hierdoor weten leerlingen en volwassenen wat er van hen wordt verwacht en kunnen zij elkaar aanspreken wanneer situaties ontstaan waarin deze afspraken niet worden nageleefd. We kiezen hierbij voor een oplossingsgerichte aanpak, waarbij we niet alleen kijken naar wat er misgaat, maar vooral naar wat nodig is om de situatie te verbeteren en herhaling te voorkomen.

Een veilig pedagogisch klimaat ontstaat niet vanzelf. Het vraagt om aandacht voor de relatie met elkaar, erkenning van verschillen, afstemming op de behoeften van leerlingen en medewerkers en het bieden van passende ondersteuning. We willen dat iedereen zich binnen Mgr. Hanssen veilig voelt om zichzelf te zijn, hulp te vragen en zich verder te ontwikkelen.

Een goed pedagogisch klimaat is het resultaat van verschillende factoren die met elkaar samenhangen. Schoolbreed gedragen pedagogische uitgangspunten, duidelijke verwachtingen en een gezamenlijke aanpak vormen hiervoor de basis. Deze uitgangspunten zijn zichtbaar in ons dagelijks handelen en worden ondersteund door verschillende methoden en interventies.

Binnen Mgr. Hanssen werken we onder andere met PeTOS, SWPBS, weerbaarheidstraining methode A en B, lessen identiteitsontwikkeling voor DSH- en TOS-leerlingen en Kriebels in je buik. Deze aanpakken dragen ieder vanuit hun eigen doel bij aan de ontwikkeling van leerlingen en aan een veilige, respectvolle schoolomgeving.

De uitgangspunten in dit respectprotocol sluiten aan bij het *beleidsplan sociaal emotionele ontwikkeling & pedagogisch domein*.

3.2.2 Uitgangspunten

Pesten kan op iedere school voorkomen en ook binnen Mgr. Hanssen kunnen situaties ontstaan waarin leerlingen of volwassenen met pestgedrag te maken krijgen. Mgr. Hanssen neemt pesten serieus en vindt het belangrijk om zowel preventief als handelend aandacht te besteden aan pestgedrag.

De volgende uitgangspunten zijn hierbij van belang:

- Pesten is een gezamenlijk probleem. Bij pesten zijn verschillende betrokkenen onderdeel van de situatie: de leerling die gepest wordt, de leerling die pest, de groep die getuige is van het gedrag, medewerkers en ouders/verzorgers. Iedereen heeft een rol in het voorkomen en aanpakken van pesten.
- Preventie staat voorop. Mgr. Hanssen zet in op het voorkomen van pesten door te werken aan een veilig pedagogisch klimaat, duidelijke omgangsregels en positieve relaties binnen de school. We wachten niet af totdat pestgedrag ontstaat, maar besteden hier voortdurend aandacht aan.
- Pesten wordt niet geaccepteerd. Binnen Mgr. Hanssen wordt duidelijk uitgesproken dat pesten, uitsluiten en ander grensoverschrijdend gedrag niet passen binnen onze school. We spreken elkaar hierop aan en handelen wanneer grenzen worden overschreden.
- Medewerkers signaleren en handelen. Medewerkers zijn alert op signalen van pesten en uitsluiting en nemen deze signalen serieus. Zij spreken zich duidelijk uit tegen pestgedrag en ondernemen passende actie.
- Volwassenen geven het goede voorbeeld. Het gedrag van medewerkers en ouders/verzorgers heeft grote invloed op leerlingen. Door respectvol met elkaar om te gaan en duidelijk te laten zien welk gedrag we van elkaar verwachten, geven volwassenen het voorbeeld van een veilige en respectvolle schoolomgeving.
- Er is een herkenbare aanpak. Mgr. Hanssen werkt met een duidelijke en herkenbare aanpak bij pestgedrag. Deze aanpak biedt houvast aan leerlingen, medewerkers en ouders/verzorgers en beschrijft welke stappen worden gezet wanneer sprake is van pesten. Zie ook *verkort respectprotocol*.
- Ouders/verzorgers worden betrokken. Bij pesten worden ouders/verzorgers, waar passend, betrokken bij het bespreken van de situatie en het zoeken naar een oplossing. Samenwerking en open communicatie zijn hierbij belangrijk.
- Er is ondersteuning beschikbaar. Leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers kunnen bij zorgen over pesten of sociale veiligheid terecht bij een medewerker, anti-pestcoördinator, de directie of de vertrouwenspersoon.

3.3 Pesten: achtergrondinformatie

3.3.1 Wat verstaan we onder pesten

Onder pesten verstaan we gedrag waarbij iemand herhaaldelijk en doelgericht wordt buitengesloten, gekleineerd, bedreigd of op een andere manier wordt benadeeld of gekwetst. Vaak is sprake van een ongelijke machtsverhouding, waardoor degene die gepest wordt zich moeilijk kan verdedigen.

Pesten kan verschillende vormen aannemen en zowel direct als indirect plaatsvinden. Het kan voorkomen tussen leerlingen, maar ook tussen volwassenen of tussen leerlingen en volwassenen.

Vormen van pesten

Met woorden:

- uitlachen of belachelijk maken;
- kleineren of vernederen;
- schelden of kwetsende bijnamen geven;
- roddelen of verspreiden van geruchten;
- bedreigen;
- gemene of kwetsende briefjes, berichten of appjes sturen.

Lichamelijk

- achterna lopen of lastigvallen;
- klemzetten of opsluiten;
- trekken, duwen, schoppen of slaan.

Sociaal

- buitensluiten van gesprekken, activiteiten of de groep;
- negeren of doodzwijgen;
- anderen tegen iemand opzetten;
- bewust iemand alleen laten staan of ervoor zorgen dat iemand niet mee mag doen.

Materieel

- spullen afpakken;
- spullen beschadigen of vernielen;
- geld of andere bezittingen afpersen of afnemen.

Digitaal

- kwetsende of bedreigende berichten sturen;
- iemand bewust buitensluiten via sociale media of groepsapps;
- foto's, video's of andere informatie zonder toestemming verspreiden;
- iemand online belachelijk maken, bedreigen of zwartmaken.

3.3.2 Verschil tussen plagen en pesten

Plagen en pesten zijn niet hetzelfde. Bij plagen is er meestal sprake van gelijkwaardigheid en kunnen beide partijen het gedrag stoppen. Bij pesten is de verhouding ongelijkwaardiger en ervaart degene die wordt gepest het gedrag als ongewenst en moeilijk te stoppen.

Onderstaande kenmerken kunnen helpen om het verschil te herkennen. Deze kenmerken zijn richtinggevend; iedere situatie moet afzonderlijk worden bekeken.

<u>Plagen</u>	<u>Pesten</u>
Er is meestal sprake van gelijkwaardigheid.	Er is vaak sprake van een ongelijke machtsverhouding.
Het gebeurt meestal spontaan en over en weer.	Het gedrag is gericht tegen een specifieke persoon of groep.
Beide partijen kunnen plezier hebben in de situatie.	Degene die wordt gepest ervaart het gedrag als ongewenst en kwetsend.
De rollen kunnen wisselen.	De rollen liggen vaak meer vast.
Het gedrag stopt meestal wanneer iemand aangeeft dat het niet leuk is.	Het gedrag stopt niet vanzelf en kan zich blijven herhalen.
De relatie kan na het plagen gewoon worden voortgezet.	De relatie kan worden verstoord en herstel kan moeilijk zijn.
De groep blijft meestal veilig en betrokken.	Het kan zorgen voor een onveilig gevoel binnen de groep.
Er is doorgaans ruimte om voor jezelf op te komen.	Degene die wordt gepest kan zich moeilijk verdedigen of voelt zich daartoe niet in staat.

Een eenmalige gebeurtenis is niet automatisch pesten. Ook een eenmalige ernstige gebeurtenis kan echter grote gevolgen hebben en vraagt daarom altijd om aandacht en een passende reactie.

Bij het beoordelen van een situatie kijken we daarom niet alleen naar de intentie van degene die het gedrag vertoont, maar vooral ook naar het gedrag zelf, de machtsverhouding, de frequentie, de impact op de ander en de mogelijkheid om het gedrag te stoppen.

3.3.3 Rollen en groepsdynamiek bij pesten

Pesten is niet alleen een situatie tussen degene die pest en degene die wordt gepest. Pesten vindt vaak plaats binnen een groep en verschillende leerlingen kunnen hierin verschillende rollen aannemen. Deze rollen liggen niet altijd vast en kunnen in de loop van de tijd veranderen.

Het is belangrijk om leerlingen niet als 'pester', 'slachtoffer' of 'meeloper' te bestempelen. Het gaat om het gedrag dat iemand in een bepaalde situatie laat zien. Door naar de verschillende rollen en het groepsproces te kijken, kunnen we beter begrijpen wat er gebeurt en waar interventies nodig zijn.

Degene die pest

De leerling die pest, vertoont herhaaldelijk gedrag waarmee een andere leerling wordt gekwetst, buitengesloten, geïntimideerd of benadeeld. Dit gedrag kan verbaal, lichamelijk, sociaal, materieel of digitaal zijn.

Er kunnen verschillende redenen zijn waarom een leerling pest. Een leerling kan bijvoorbeeld invloed of status binnen de groep willen verwerven, grenzen opzoeken, aansluiting zoeken bij anderen, reageren vanuit onzekerheid of onvoldoende vaardigheden hebben om op een positieve manier met anderen om te gaan. Ook kunnen groepsnormen of de reactie van omstanders het pestgedrag versterken.

De redenen achter pestgedrag verschillen per situatie. Daarom is het belangrijk om het gedrag serieus te nemen én te onderzoeken wat de leerling nodig heeft om tot ander gedrag te komen.

Ook de leerling die pest heeft ondersteuning nodig. Naast het begrenzen van het gedrag wordt daarom gekeken naar de achterliggende behoeften, sociale vaardigheden en mogelijkheden om gedrag te veranderen.

Degene die wordt gepest

De leerling die wordt gepest is degene die het ongewenste gedrag ondergaat. Pesten kan grote gevolgen hebben voor het gevoel van veiligheid, het welzijn en de ontwikkeling van een leerling.

Een leerling die wordt gepest kan bijvoorbeeld:

- zich onzeker, angstig of verdrietig voelen;
- zich terugtrekken uit de groep;
- minder vertrouwen hebben in zichzelf of anderen;
- moeite hebben om hulp te vragen of voor zichzelf op te komen;
- lichamelijke of emotionele klachten ervaren;
- minder plezier hebben in school of activiteiten.

Deze signalen zijn niet altijd zichtbaar. Daarom is het belangrijk om alert te zijn op veranderingen in gedrag, contacten en welbevinden.

De verantwoordelijkheid voor het stoppen van pesten ligt niet bij de leerling die wordt gepest. De school zorgt voor bescherming, ondersteuning en een veilige omgeving en helpt de leerling waar nodig bij het versterken van weerbaarheid en sociale vaardigheden.

Meelopers

Sommige leerlingen doen actief mee met het pestgedrag zonder zelf het initiatief te nemen. Zij kunnen bijvoorbeeld meelachen, aanmoedigen, informatie doorgeven of meedoen om bij de groep te horen.

Een leerling kan ook meedoen uit onzekerheid, angst om zelf doelwit te worden of de behoefte om aansluiting te houden bij de groep.

Het is belangrijk om ook deze leerlingen aan te spreken op hun gedrag en hen te leren dat zij een positieve bijdrage kunnen leveren aan de veiligheid in de groep.

Omstanders

Omstanders zijn leerlingen die getuige zijn van pestgedrag, maar hier zelf niet actief aan deelnemen. Zij kunnen het gedrag versterken door te lachen, niets te doen of weg te kijken. Zij kunnen het pestgedrag juist ook doorbreken door het gedrag af te keuren, hulp te halen of steun te bieden aan degene die wordt gepest.

De rol van de groep

Pesten staat niet los van de groep waarin het plaatsvindt. Binnen een groep ontstaan voortdurend afspraken, verwachtingen en normen over hoe leerlingen met elkaar omgaan. Deze groepsdynamiek kan positief gedrag versterken, maar kan ook bijdragen aan het ontstaan of in stand houden van pestgedrag.

De ontwikkeling van een groep verloopt niet altijd hetzelfde. Bij het vormen en ontwikkelen van een groep kunnen verschillende fasen worden onderscheiden:

Forming – leerlingen maken kennis met elkaar en zoeken hun plek binnen de groep.

Norming – gezamenlijke regels, verwachtingen en omgangsvormen worden duidelijker.

Storming – verschillen en onderlinge verhoudingen worden zichtbaar. Er kunnen conflicten ontstaan en leerlingen zoeken hun positie binnen de groep.

Performing – de groep functioneert steeds zelfstandiger en er ontstaat ruimte voor samenwerking, leren en ontwikkeling.

Adjourning – de groep verandert of wordt beëindigd, bijvoorbeeld door een overgang naar een andere groep of school. Aandacht voor afscheid en de overgang naar een nieuwe groep is hierbij belangrijk.

Deze fasen verlopen niet altijd lineair. Een groep kan na veranderingen of gebeurtenissen opnieuw bepaalde kenmerken van een eerdere fase laten zien.

3.4 Signalen en de invloed van de omgeving

Pesten en ander grensoverschrijdend gedrag ontstaan niet los van de omgeving. De manier waarop medewerkers, leerlingen, ouders en het team met elkaar omgaan, heeft invloed op de sfeer en groepsdynamiek binnen de school. Daarom wordt bij het voorkomen en aanpakken van pesten niet alleen gekeken naar het gedrag van individuele leerlingen, maar ook naar de omgeving waarin dit gedrag plaatsvindt.

De invloed van de medewerker

Medewerkers hebben een belangrijke voorbeeldfunctie. De manier waarop een medewerker communiceert, grenzen stelt, reageert op gedrag en omgaat met verschillen, beïnvloedt de sfeer in de groep en het gedrag van leerlingen. Van medewerkers wordt verwacht dat zij:

- duidelijkheid en structuur bieden;
- positief en respectvol communiceren;
- gewenst gedrag benoemen en positief bekrachtigen;
- onderscheid maken tussen de leerling en het gedrag van de leerling;
- oog hebben voor verschillen tussen leerlingen en hier passend op aansluiten;
- alert zijn op signalen van pesten, uitsluiting en ander grensoverschrijdend gedrag;
- leerlingen stimuleren om voor zichzelf en voor elkaar op te komen;
- een klimaat creëren waarin leerlingen zich veilig voelen om zorgen en ervaringen te delen.

Een medewerker heeft gedurende de schooldag veel contactmomenten met leerlingen en bevindt zich daarmee in een goede positie om veranderingen in gedrag, relaties en groepsdynamiek op te merken. Tegelijkertijd is pesten niet altijd zichtbaar. Het kan plaatsvinden buiten het directe zicht van de medewerker of zich uiten in subtiele vormen van uitsluiting, negeren of sociale druk.

Daarom is het belangrijk dat medewerkers niet alleen kijken naar zichtbaar gedrag, maar ook aandacht hebben voor de onderlinge relaties binnen de groep. Wie doet mee? Wie wordt buitengesloten? Welke leerlingen nemen veel invloed? En welke leerlingen trekken zich juist terug?

Een veilige groep vraagt om een medewerker die actief werkt aan positieve relaties, duidelijke verwachtingen en een respectvolle omgang. De medewerker heeft hierin een belangrijke pedagogische en preventieve rol.

De rol van de medewerker bij signalering

Leerlingen vertellen niet altijd uit zichzelf dat zij worden gepest of zich onveilig voelen. Daarom is het belangrijk dat medewerkers alert zijn op signalen. Dit kunnen bijvoorbeeld veranderingen in gedrag, terugtrekking, verdriet, onzekerheid, conflicten, lichamelijke klachten of een verandering in deelname aan activiteiten zijn.

Een signaal hoeft niet direct te betekenen dat er sprake is van pesten. De medewerker onderzoekt wat er aan de hand is, luistert naar de betrokken leerling(en) en kijkt naar de situatie binnen de groep. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen een conflict, plagen, pesten en ander grensoverschrijdend gedrag. Signaleren vraagt om goed observeren, luisteren en het voeren van gesprekken.

De invloed van de ouders

Ouders/verzorgers hebben een belangrijke rol in de ontwikkeling van hun kind en kunnen signalen opvangen die op school niet direct zichtbaar zijn. Veranderingen in gedrag, stemming of schoolbeleving kunnen voor ouders/verzorgers aanleiding zijn om contact op te nemen met de school.

Ook de normen, waarden en ervaringen die een leerling vanuit de thuissituatie meeneemt, kunnen invloed hebben op de manier waarop een leerling naar zichzelf, anderen en sociale situaties kijkt. Binnen de school wordt daarom gewerkt aan duidelijke en herkenbare verwachtingen rondom respectvol gedrag en omgang met elkaar.

Een goede samenwerking tussen ouders/verzorgers en school is belangrijk. Wanneer zorgen worden gedeeld, kunnen school en ouders/verzorgers gezamenlijk kijken naar wat een leerling nodig heeft en welke aanpak passend is.

De invloed van het team

Ook de samenwerking en onderlinge omgang tussen medewerkers hebben invloed op de sociale veiligheid binnen de school. Medewerkers hebben behoefte aan een professionele en ondersteunende werkomgeving waarin zorgen bespreekbaar zijn en collega's elkaar kunnen aanspreken en ondersteunen.

De directie heeft hierin een belangrijke ondersteunende en faciliterende rol. Er wordt gewerkt aan een professionele cultuur waarin medewerkers zich gesteund voelen, signalen tijdig worden besproken en gezamenlijk verantwoordelijkheid wordt genomen voor een veilige schoolomgeving.

Een positieve en respectvolle sfeer binnen het team draagt daarmee bij aan een positief pedagogisch klimaat voor leerlingen. Sociale veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

3.5 Stappenplan in de praktijk

De aanpak van de Mgr. Hanssen is in eerste instantie gericht op het voorkomen van respectloos en grensoverschrijdend gedrag. Binnen de school zijn duidelijke omgangsregels en verwachtingen opgesteld. Deze zijn vastgelegd in de schoolgids en het gedragsprotocol en bieden leerlingen en medewerkers houvast in de dagelijkse omgang met elkaar.

De school bouwt daarbij aan een omgeving waarin vertrouwen, veiligheid, samenwerking en zelfstandigheid centraal staan.

Kernpunten van de aanpak:

1. *Schoolbrede SWPBS-afspraken*
Binnen de school worden duidelijke en herkenbare verwachtingen voor gedrag gehanteerd. Deze afspraken gelden schoolbreed en worden actief aangeleerd en onderhouden.
2. *SWPBS als preventieve aanpak van ongewenst gedrag*
SWPBS wordt ingezet om gewenst gedrag te versterken en ongewenst gedrag zo veel mogelijk te voorkomen. Hierbij wordt aandacht besteed aan de leerling, de groep en de omgeving.
3. *Groene interventies*
Gewenst gedrag wordt positief beloond en bekrachtigd. De nadruk ligt op het aanleren en versterken van gedrag dat past binnen de schoolbrede afspraken.
4. *Oranje interventies*
Wanneer gedrag niet passend is, wordt tijdig bijgestuurd. De interventie is erop gericht dat de leerling zo snel mogelijk weer kan aansluiten bij het gewenste gedrag en terug kan keren naar het groene domein.
5. *Duidelijke schoolafspraken en beleid*
Mgr. Hanssen werkt met duidelijke afspraken over gedrag en omgang. Deze zijn terug te vinden in onder andere de schoolgids en het gedragsprotocol. Ook voor het gebruik van sociale media en andere digitale communicatie gelden duidelijke afspraken.
6. *Samen verantwoordelijkheid nemen*
Een respectvolle schoolomgeving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van leerlingen, medewerkers en ouders/verzorgers. Iedereen draagt bij aan het naleven van de afspraken en het creëren van een veilige en positieve omgeving.

3.5.1 Communicatie en gezamenlijke verantwoordelijkheid

Een respectvolle en veilige schoolomgeving vraagt om goede samenwerking en open communicatie tussen leerlingen, medewerkers, ouders/verzorgers en schoolleiding. Wanneer zich een probleem of zorg voordoet, zoeken we samen naar een passende oplossing. Daarbij staan de veiligheid, het welzijn en de ontwikkeling van de leerlingen centraal.

Wat mogen ouders/verzorgers van Mgr. Hanssen verwachten?

Ouders/verzorgers mogen verwachten dat medewerkers:

- leerlingen en ouders/verzorgers respectvol en zorgvuldig benaderen;
- elkaar binnen het team met respect behandelen;
- het goede voorbeeld geven in hun gedrag en communicatie;
- signalen en zorgen serieus nemen;
- problemen en conflicten oplossingsgericht benaderen;
- ouders/verzorgers tijdig betrekken wanneer dit nodig is;
- samen met ouders/verzorgers zoeken naar een passende oplossing.

Wat verwachten wij van ouders/verzorgers?

Van ouders/verzorgers verwachten wij dat zij:

- respectvol communiceren met leerlingen, medewerkers en andere ouders/verzorgers;
- zorgen of vragen rechtstreeks met de school bespreken;
- in het bijzijn van hun kind niet negatief spreken over andere leerlingen, ouders/verzorgers of medewerkers;
- bijdragen aan een oplossing wanneer zich een probleem voordoet;

Wanneer ouders/verzorgers zich zorgen maken over het welzijn of de veiligheid van hun kind of een andere leerling, kunnen zij dit bespreken met de medewerker, intern begeleider, locatiedirecteur of vertrouwenspersoon.

Wat verwachten wij van leerlingen?

Van leerlingen verwachten wij dat zij:

- respectvol met anderen omgaan;
- proberen een conflict op een rustige manier op te lossen;
- aangeven wanneer iets niet prettig of veilig voelt;
- hulp vragen aan een medewerker wanneer zij er zelf niet uitkomen;
- bijdragen aan een positieve en veilige sfeer in de groep.

Leerlingen hoeven problemen of conflicten niet altijd zelf op te lossen. Wanneer een situatie te moeilijk is of een leerling zich niet veilig voelt, is het belangrijk dat hij of zij een volwassene om hulp vraagt.

Wat verwachten wij van het team?

Van medewerkers verwachten wij een professionele en respectvolle houding. Medewerkers geven elkaar het goede voorbeeld en dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor een veilige werkomgeving en een veilig pedagogisch klimaat.

Binnen het team is ruimte voor verschillende meningen en perspectieven. Verschillen van mening worden op een professionele en respectvolle manier besproken. Medewerkers luisteren naar elkaar, geven elkaar ruimte om standpunten toe te lichten en spreken elkaar waar nodig op een constructieve manier aan.

Samen verantwoordelijk

Pesten, agressie, conflicten en ander grensoverschrijdend gedrag worden gezamenlijk aangepakt. Leerlingen, ouders/verzorgers, medewerkers en schoolleiding hebben hierin ieder een eigen verantwoordelijkheid.

Door open te communiceren, elkaar serieus te nemen en samen naar oplossingen te zoeken, werken we aan een schoolomgeving waarin iedereen zich veilig, gezien en gerespecteerd voelt.

3.5.2 Belangrijke regels bij het hanteren van het respectprotocol

Duidelijke en herkenbare afspraken helpen om respectvol gedrag te bevorderen en pesten en ander grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Binnen Mgr. Hanssen worden de schoolbrede afspraken aan het begin van ieder schooljaar opnieuw onder de aandacht gebracht. Gedurende het schooljaar blijven deze afspraken terugkomen in de dagelijkse praktijk en binnen activiteiten rondom sociaal-emotionele ontwikkeling.

In de groepen wordt regelmatig aandacht besteed aan onderwerpen die bijdragen aan een veilige en respectvolle omgang, zoals:

- omgaan met elkaar;
- respect voor verschillen;
- samenwerken;
- grenzen aangeven en respecteren;
- omgaan met emoties;
- ruzies en conflicten oplossen;
- de verschillende rollen binnen een groep;
- hulp vragen en hulp bieden;
- pesten en ander grensoverschrijdend gedrag.

Deze onderwerpen kunnen op verschillende manieren worden aangeboden, bijvoorbeeld tijdens kringgesprekken, lessen, rollenspellen, groepsopdrachten en situaties die zich in de dagelijkse praktijk voordoen.

Hoofdregel: wij pesten niet en accepteren niet dat er gepest wordt!

Regel 1: Hulp vragen is goed

Een leerling die wordt gepest, zich onveilig voelt of er zelf niet uitkomt, mag altijd hulp vragen aan een medewerker. Hulp vragen wordt niet gezien als klikken. Het is juist belangrijk dat leerlingen leren aangeven wanneer een situatie niet goed voelt of wanneer zij hulp nodig hebben.

Deze afspraak geldt ook voor ouders/verzorgers. Zij kunnen zorgen of signalen altijd met de school bespreken.

Regel 2: We kijken naar elkaar om

Leerlingen worden gestimuleerd om oog te hebben voor elkaar. Wanneer een leerling ziet dat iemand wordt buitengesloten, gepest of op een andere manier onveilig wordt behandeld, kan hij of zij dit melden bij een medewerker. Leerlingen zijn niet verantwoordelijk voor het zelf oplossen van een peestsituatie, maar kunnen wel bijdragen aan een veilige en positieve groepssfeer.

Regel 3: We werken samen aan oplossingen

Bij zorgen, conflicten of pestgedrag werken school en ouders/verzorgers samen. We bespreken de situatie met elkaar en zoeken naar een passende oplossing die recht doet aan de veiligheid en het welzijn van alle betrokkenen.

Ouders/verzorgers nemen bij een probleem contact op met de school en gaan niet zelf de confrontatie aan met een andere leerling of diens ouders/verzorgers. De school neemt, samen met de betrokkenen, de benodigde stappen.

3.5.3 Concrete aanpak in de groep

Preventieve aanpak

Duidelijke en herkenbare regels en afspraken vormen een belangrijke basis voor het voorkomen van pesten en ander grensoverschrijdend gedrag. Dit wil zeggen:

- aan het begin van ieder schooljaar worden de schoolbrede gedragsverwachtingen, omgangsregels en de belangrijkste onderdelen van het respectprotocol opnieuw besproken en aangeleerd. De afspraken zijn zichtbaar aanwezig binnen de school en worden gedurende het schooljaar onderhouden;
- ook in algemene ruimtes en op de speelplaats gelden de schoolbrede gedragsverwachtingen. Op deze manier ervaren leerlingen dat dezelfde afspraken op alle plekken binnen de school gelden;
- de gedragsverwachtingen worden verbonden aan de thema's en lessen binnen PetOS;
- afhankelijk van de behoeften van de groep kan een medewerker specifieke gedragsverwachtingen extra onder de aandacht brengen;
- binnen de groep kan gedurende een bepaalde periode een specifieke gedragsverwachting centraal staan. Gewenst gedrag wordt hierbij positief bekrachtigd, onder andere binnen de SWPBS-aanpak en door het verdienen van schoolduimen;
- door middel van interactie, instructie en goed klassenmanagement worden de voorwaarden gecreëerd voor een positief pedagogisch klimaat waarin leerlingen zich veilig voelen en tot ontwikkeling kunnen komen. De school werkt hier structureel aan vanuit onder andere het beleidsplan *sociaal emotionele ontwikkeling & pedagogisch domein*

Curatieve aanpak

Ondanks preventieve maatregelen kan het voorkomen dat een leerling wordt gepest. Wanneer signalen of meldingen erop wijzen dat sprake kan zijn van pesten, wordt de situatie onderzocht en wordt passende actie ondernomen.

De aanpak is gericht op het stoppen van het pestgedrag, het herstellen van de veiligheid en het ondersteunen van alle betrokkenen. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de leerling die pest en de leerling die wordt gepest, maar ook naar de groep en de omgeving.

Stap 1: Signaleren en onderzoeken:

De medewerker neemt signalen en meldingen serieus en brengt de situatie zorgvuldig in kaart. Hierbij wordt gesproken met de betrokken leerlingen en, waar nodig, met andere leerlingen of medewerkers. Er wordt gekeken naar:

- wat er precies gebeurt;
- hoe vaak en hoe lang het gedrag voorkomt;
- wie erbij betrokken zijn;
- hoe de betrokken leerlingen de situatie ervaren;
- welke invloed de groep heeft;
- welke afspraken en interventies al zijn ingezet.

Stap 2: De leerling die wordt gepest ondersteunen

De leerling wordt serieus genomen en krijgt ruimte om zijn of haar verhaal te vertellen. De medewerker maakt duidelijk dat het gedrag niet wordt geaccepteerd en dat de school actie onderneemt.

Stap 3: Het pestgedrag aanpakken

De medewerker spreekt de leerling die pest aan op het concrete gedrag en maakt duidelijk welke gedragsverwachting wordt overtreden. Er wordt besproken wat er moet veranderen en welke afspraken daarvoor nodig zijn.

De aanpak is duidelijk en consequent. Afhankelijk van de situatie kunnen aanvullende maatregelen of interventies worden ingezet. Het doel is dat het ongewenste gedrag stopt en dat de leerling leert welk gedrag wél passend is.

Stap 4: De groep en omstanders betrekken (meelopers)

De groep heeft invloed op het ontstaan en voortduren van pestgedrag. Daarom wordt, wanneer passend, aandacht besteed aan de groepsdynamiek en de rol van omstanders.

Leerlingen leren dat:

- meelachen of aanmoedigen pestgedrag kan versterken;
- niets doen soms invloed heeft op de situatie;
- hulp vragen geen klikken is;
- zij een bijdrage kunnen leveren aan een veilige groepssfeer.

Leerlingen worden niet verantwoordelijk gemaakt voor het oplossen van een pestsituatie. Zij worden wel gestimuleerd om respectvol gedrag te laten zien en een medewerker in te schakelen wanneer dat nodig is.

Stap 5: Ouders/verzorgers informeren en betrekken

Wanneer sprake is van structureel pestgedrag of wanneer de situatie daarom vraagt, worden de ouders/verzorgers van de betrokken leerlingen geïnformeerd en betrokken bij de aanpak.

Met ouders/verzorgers wordt besproken wat er is gesignaleerd, welke acties worden ingezet en hoe school en thuis kunnen samenwerken. De communicatie is gericht op samenwerking en het vinden van een oplossing die bijdraagt aan de veiligheid en ontwikkeling van de betrokken leerlingen.

Stap 6: Vastleggen en volgen (dossier)

Wanneer sprake is van een ernstige of structurele situatie worden relevante afspraken, signalen en interventies zorgvuldig vastgelegd volgens de binnen Mgr. Hanssen geldende afspraken.

De situatie wordt gedurende een afgesproken periode gevolgd. Daarbij wordt niet alleen gekeken of het zichtbare pestgedrag is gestopt, maar ook of de leerling zich weer veilig voelt en de groepssituatie is verbeterd.

Stap 7: Opschalen (wanneer nodig)

Wanneer het pestgedrag niet stopt of wanneer de veiligheid onvoldoende kan worden gewaarborgd, wordt de aanpak uitgebreid. De medewerker bespreekt de situatie met de intern begeleider en/of directie en bepaalt welke vervolgstappen nodig zijn.

Samenhangende aanpak

Pesten wordt binnen de Mgr. Hanssen niet gezien als een probleem van alleen de leerling die pest of de leerling die wordt gepest. De school kijkt naar het geheel van de leerling, de groep, de medewerkers en de thuissituatie.

Wanneer een situatie daarom vraagt, wordt daarom gewerkt vanuit een meersporenaanpak, waarbij aandacht is voor:

1. de leerling die wordt gepest;
2. de leerling die pest;
3. de groep en omstanders;
4. de medewerkers;
5. de ouders/verzorgers.

De concrete interventies worden afgestemd op de situatie en de behoeften van de betrokken leerlingen. Het uitgangspunt blijft dat iedereen recht heeft op een veilige en respectvolle schoolomgeving.

3.5.4 Ondersteuning en begeleiding na signalering van pesten

Wanneer pestgedrag is gesignaleerd, wordt niet alleen ingezet op het stoppen van het gedrag. Er is ook aandacht voor het herstellen van de veiligheid, het begeleiden van de betrokken leerlingen en het verbeteren van de groepsdynamiek.

Ondersteuning van de leerling die wordt gepest

De leerling wordt serieus genomen en krijgt de ruimte om ervaringen en gevoelens te delen. De medewerker bespreekt regelmatig hoe het met de leerling gaat en of de situatie is verbeterd.

Naast incidentele gesprekken kunnen, wanneer dit nodig is, vaste evaluatiemomenten worden afgesproken. Hierbij wordt besproken:

- voelt de leerling zich weer veilig;
- is het pestgedrag daadwerkelijk gestopt;
- zijn er nog situaties waarin de leerling zich ongemakkelijk of onveilig voelt;
- wat heeft de leerling nodig om zich weer prettig te voelen in de groep?

Wanneer extra ondersteuning nodig is, kan in overleg met ouders/verzorgers een passende vorm van begeleiding worden ingezet. Hierbij kan bijvoorbeeld worden samengewerkt met de intern begeleider of een externe deskundige.

Begeleiding van de leerling die pest

De leerling die pest wordt aangesproken op het concrete gedrag en de gevolgen daarvan. De medewerker maakt duidelijk welke gedragsverwachtingen gelden en welke verandering wordt verwacht. In gesprekken wordt onderzocht wat de leerling nodig heeft om het gedrag te veranderen. Hierbij kan aandacht zijn voor:

- het herkennen van emoties en grenzen;
- het begrijpen van de gevolgen van eigen gedrag;
- het aanleren van passende sociale vaardigheden;
- het oefenen van alternatief gedrag;
- het herstellen van relaties wanneer dit passend en veilig is.

Er wordt samen met de leerling een duidelijke afspraak gemaakt over het gewenste gedrag en hoe hieraan gewerkt wordt. De afspraken worden op passende momenten geëvalueerd. Wanneer de situatie daarom vraagt, wordt aanvullende ondersteuning ingezet in overleg met ouders/verzorgers.

Begeleiding van de groep en omstanders

De groep wordt betrokken bij de aanpak. In de groep kan aandacht worden besteed aan respect, veiligheid, samenwerken, grenzen, hulp vragen en de invloed van omstanders. Leerlingen leren dat zij pestgedrag niet hoeven op te lossen, maar dat zij wel kunnen bijdragen aan een veilige groep door:

- niet mee te lachen of mee te doen;
- elkaar respectvol te behandelen;
- een leerling niet buiten te sluiten;
- hulp te vragen wanneer een situatie niet goed voelt;
- positief gedrag te laten zien.

Wanneer dit passend is, kunnen lessen, gesprekken of andere werkvormen worden ingezet om de groepsdynamiek te versterken.

Samenwerking binnen het team

Wanneer meerdere medewerkers betrokken zijn bij de leerling of groep, worden relevante afspraken en informatie gedeeld volgens de geldende afspraken. Dit zorgt ervoor dat leerlingen op verschillende momenten en plaatsen binnen de school op een eenduidige manier worden begeleid. Medewerkers kunnen elkaar aanspreken wanneer zij pestgedrag signaleren of zich zorgen maken over een situatie.

Samenwerking met ouders/verzorgers

Ouders/verzorgers van betrokken leerlingen worden, afhankelijk van de situatie, geïnformeerd en betrokken bij de aanpak.

Met ouders/verzorgers van de leerling die wordt gepest wordt besproken hoe de leerling wordt ondersteund en hoe de voortgang wordt gevolgd.

Met ouders/verzorgers van de leerling die pest wordt besproken welk gedrag is gesignaleerd, welke afspraken worden gemaakt en hoe zij vanuit huis kunnen bijdragen aan het veranderen van het gedrag.

Ouders/verzorgers kunnen ook zelf signalen bij de school melden. Een melding over pesten of onveilig gedrag wordt serieus genomen en zorgvuldig onderzocht.

3.5.5 Sanctiebeleid.

Binnen Mgr. Hanssen is het belangrijk dat voor leerlingen, medewerkers en ouders/verzorgers duidelijk is hoe wordt omgegaan pesten. Daarom zijn afspraken gemaakt over mogelijke maatregelen:

Gedrag	Sanctie	Door wie
Eenmalig geconstateerd pestgedrag	• Gesprek over omgangsregels • Ingaan op eventuele sancties	Medewerker
Pesten blijft doorgaan	• Straffend gesprek met sancties • Lezen boek over pesten of pestgedrag • Opstel schrijven over pesten • Gesprek met ouders over pesten	Medewerker
Pesten blijft toch doorgaan	• Gesprek met ouders met getuige • Afspraken over te verwachten gedrag worden schriftelijk vastgelegd en ondertekend • Sancties gaan door	Medewerker in overleg met directie
Negatief gedrag blijft gehandhaafd: geen verbetering merkbaar	• Schorsing/verwijdering	Directeur in overleg met het bestuur Vitus Zuid

3.6 Adviezen en ondersteuning

Een veilige en respectvolle schoolomgeving vraagt om samenwerking tussen leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers. Wanneer sprake is van pesten of ander grensoverschrijdend gedrag, is het belangrijk dat zorgen tijdig worden gedeeld en dat betrokkenen weten waar zij terecht kunnen.

Ouders/verzorgers van een leerling die wordt gepest

Ouders/verzorgers kunnen hun kind ondersteunen door:

- open te blijven communiceren en regelmatig te vragen hoe het met hun kind gaat;
- signalen van pesten of onveiligheid serieus te nemen;
- hun kind te stimuleren om hulp te vragen aan een medewerker;
- zorgen over pesten binnen de school zo snel mogelijk met de school te bespreken;
- hun kind positief te ondersteunen en aandacht te hebben voor wat goed gaat;
- samen met de school te zoeken naar een passende oplossing.

Ouders/verzorger van een leerling die pest

Wanneer hun kind pestgedrag laat zien, worden ouders/verzorgers betrokken bij de aanpak. Van ouders/verzorgers wordt verwacht dat zij:

- de signalen en zorgen serieus nemen;
- met hun kind bespreken welk gedrag niet passend is;
- hun kind helpen inzicht te krijgen in de gevolgen van het gedrag;
- gewenst gedrag stimuleren en positief gedrag benoemen;
- samenwerken met de school bij het maken en opvolgen van afspraken.

Pestgedrag betekent niet dat een leerling als persoon wordt afgewezen. Het gedrag wordt begrensd en er wordt gewerkt aan het aanleren van passend gedrag.

Ouders/verzorgers van andere leerlingen

Alle ouders/verzorgers kunnen bijdragen aan een veilige groepssfeer. Zij kunnen hun kind stimuleren om:

- respectvol met anderen om te gaan;
- verschillen tussen mensen te respecteren;
- voor zichzelf en anderen op te komen;
- hulp te vragen wanneer een situatie niet goed voelt;
- niet mee te doen met pesten of uitsluiting;
- een medewerker te informeren wanneer zij zich zorgen maken over een andere leerling.

Ouders/verzorgers geven hierbij zelf het goede voorbeeld in de manier waarop zij over andere leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers spreken.

Sociale veiligheid van medewerkers

Ook medewerkers kunnen te maken krijgen met pesten, intimidatie, agressie, discriminatie of ander grensoverschrijdend gedrag. Dit kan afkomstig zijn van leerlingen, collega's, ouders/verzorgers of andere betrokkenen.

Een medewerker die zich sociaal onveilig voelt of ongewenst gedrag ervaart, kan dit bespreken met de leidinggevende, vertrouwenspersoon of een andere daarvoor aangewezen persoon binnen de school. Signalen en klachten worden serieus genomen en zorgvuldig behandeld. Afhankelijk van de situatie wordt bekeken welke ondersteuning, begeleiding of vervolgstappen nodig zijn.

De verdere werkwijze bij klachten, sociale onveiligheid en grensoverschrijdend gedrag richting medewerkers is beschreven in het schoolveiligheidsplan, de klachtenprocedure en de daarvoor geldende personele procedures.

Sociale veiligheid in contact met ouders/verzorgers

Ook wanneer sprake is van ongewenst of grensoverschrijdend gedrag door een ouder/verzorger richting een medewerker, leerling of andere ouder/verzorger, wordt dit serieus genomen.

De school bespreekt de situatie met de betrokkenen en bepaalt welke vervolgstappen nodig zijn. Wanneer sprake is van een klacht of een ernstige situatie, wordt gehandeld volgens de geldende klachtenprocedure en het schoolveiligheidsplan.

4. Sociale media – e-mail – mobiel - internet

4.1 Verantwoord gedrag

Mgr. Hanssen wil leerlingen leren om informatie digitale bronnen gericht te zoeken, te ordenen en te beoordelen op betrouwbaarheid en waarde voor zichzelf en anderen. Het gebruik van internet, e-mail, mobiele telefoons en sociale media maakt deel uit van de huidige maatschappij. Leerlingen leren daarom hoe zij deze middelen op een veilige, verantwoordelijke en respectvolle manier kunnen gebruiken.

Digitale communicatie brengt naast kansen ook risico's met zich mee. Door de relatieve anonimiteit en de afstand tussen gebruikers kunnen uitingen online anders zijn dan in direct contact. Ook kan digitaal pesten zich gemakkelijker aan het zicht van medewerkers en ouders onttrekken. Daarom besteden we aandacht aan digitale omgangsvormen, online gedrag en het herkennen en voorkomen van digitaal pesten.

Van leerlingen en medewerkers wordt verwacht dat zij digitale middelen uitsluitend op een verantwoorde manier gebruiken. Ongewenst of onverantwoord gebruik wordt niet geaccepteerd. Hierbij gaat het onder andere om het verspreiden of bekijken van illegale, beledigende, discriminerende, racistische, intimiderende, gewelddadige of pornografische inhoud. Ook het bewust omzeilen van beveiligingsmaatregelen of het gebruiken van digitale middelen voor niet-onderwijsgerelateerde activiteiten wanneer dit niet is toegestaan, valt hieronder.

Binnen Mgr. Hanssen wordt gebruikgemaakt van beveiligde en waar nodig gefilterde internetverbindingen. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk dat leerlingen leren om zelfstandig verantwoorde keuzes te maken. We begeleiden leerlingen hierin en spreken hen aan op hun eigen verantwoordelijkheid.

Het gebruik van digitale middelen binnen de school kan worden geregistreerd en gemonitord conform de geldende wet- en regelgeving en het privacybeleid van de school. Voor leerlingen en medewerkers gelden gedragsregels voor het gebruik van internet, e-mail, mobiele telefoons, sociale media en andere digitale communicatiemiddelen.

Ook ouders hebben een belangrijke rol bij het verantwoord gebruik van digitale middelen. Wij verwachten van ouders dat zij hun kind thuis begeleiden bij veilig, respectvol en verantwoord internetgebruik en waar nodig hierover met school in gesprek gaan.

4.2 Regels voor leerlingen

Gebruik internet en digitale middelen alleen voor schoolwerk en opdrachten.

- Spreek vooraf met de juf/meester af wat je op internet gaat doen.
- Je gebruikt internet, e-mail en sociale media alleen met toestemming van een juf/meester en wanneer een juf/meester aanwezig is.
- Buiten lestijd gebruik je een computer of ander digitaal middel alleen met toestemming van een juf/meester.
- Je zoekt niet bewust naar websites of zoekwoorden die te maken hebben met grof taalgebruik, agressie, seksueel materiaal of discriminatie.
- Chatten en het gebruik van WhatsApp, Messenger en vergelijkbare apps is op school en tijdens schooltijd niet toegestaan, tenzij een juf/meester hiervoor toestemming heeft gegeven.
- Je deelt online geen persoonlijke of vertrouwelijke informatie van jezelf of van anderen. Denk hierbij aan adressen, telefoonnummers, e-mailadressen, wachtwoorden en andere persoonsgegevens.
- Je gebruikt sociale media op een respectvolle manier. Je plaatst of deelt niets waarmee je een ander pest, kwetst, bedreigt, discrimineert, zwartmaakt of op een andere manier schade toebrengt.
- Foto's, filmpjes en geluidsopnamen van anderen maak, bewaar of verspreid je niet zonder toestemming. Dit geldt ook voor het plaatsen ervan op sociale media.
- Je maakt geen foto's, filmpjes of geluidsopnamen in en rondom de school of tijdens schoolactiviteiten, tenzij hiervoor vooraf toestemming is gegeven.
- Je print alleen wanneer dit nodig is en met toestemming van een juf/meester.

- Je downloadt geen programma's of bestanden zonder toestemming van een juf/meester.
- Je gebruikt geen websites waarvoor je moet inloggen zonder toestemming van een juf/meester.
- Wanneer je klaar bent met werken op een computer, zorg je ervoor dat persoonlijke gegevens, zoals inlognamen, e-mailadressen en wachtwoorden, niet zichtbaar of opgeslagen achterblijven.
- Kom je op internet iets tegen waardoor je je niet prettig voelt of waarvan je weet dat het niet hoort? Vertel dit direct aan een juf/meester. Ook wanneer je ziet dat iemand online wordt gepest. Je krijgt geen straf omdat je iets ongewensts bent tegengekomen en dit meldt.
- Je verstuurt geen berichten of e-mails die niets met school te maken hebben.
- Je verstuurt of beantwoordt geen berichten of e-mails waardoor je je ongemakkelijk voelt of waarvan je weet dat de inhoud niet passend is.
- Je deelt geen foto's van jezelf of anderen via e-mail of andere digitale middelen zonder toestemming van een juf/meester.

Mobiele telefoons, smartwatches en andere apparaten

- Mobiele telefoons, smartwatches en andere multimedia-apparaten staan op school uit en zijn opgeborgen, tenzij een juf/meester toestemming geeft voor het gebruik ervan.
- Dit geldt ook tijdens pauzes, buitenschoolse activiteiten en activiteiten buiten de schoollocatie.
- Het maken van foto's, filmpjes of geluidsopnamen met deze apparaten is niet toegestaan zonder toestemming van een juf/meester.
- Wanneer een leerling zich niet aan deze afspraken houdt, kan een medewerker het apparaat voor de rest van de schooldag in bewaring nemen. Hierbij worden de afspraken van het schoolbeleid voor mobiele telefoons gevolgd.
- Ouders kunnen hun kind tijdens schooltijd bereiken via het telefoonnummer van de school. Een bericht voor een leerling kan via school worden doorgegeven.

4.3 Regels voor medewerkers

Medewerkers hebben een voorbeeldfunctie bij het gebruik van internet, digitale middelen en sociale media. Zij handelen professioneel, zorgvuldig en in overeenstemming met de privacywetgeving en de afspraken van Mgr. Hanssen.

Internet en digitale middelen

- Internet en digitale middelen worden binnen school gebruikt voor onderwijs- en schoolgerelateerde doeleinden.
- Websites en digitale materialen die tijdens een les worden gebruikt, worden vooraf door de medewerker beoordeeld op geschiktheid en veiligheid.
- Medewerkers bezoeken geen websites die niet passen binnen de normen en waarden van Mgr. Hanssen of die niet geschikt zijn voor leerlingen.
- Medewerkers leggen leerlingen waar nodig uit waarom bepaalde websites of digitale toepassingen wel of niet gebruikt mogen worden.
- Medewerkers zorgen voor een veilige omgeving waarin leerlingen zonder angst kunnen melden wanneer zij onbedoeld op een ongewenste website of bij ongepaste informatie terechtkomen. Een leerling wordt hier niet op aangesproken wanneer dit buiten zijn of haar bedoeling is gebeurd.
- Bij het gebruik, kopiëren en verspreiden van digitale informatie wordt rekening gehouden met auteursrechten en andere wettelijke bepalingen.
- Persoonsgegevens en informatie die naar leerlingen, ouders/verzorgers of medewerkers te herleiden zijn, worden niet zonder geldige grondslag of toestemming openbaar gemaakt.
- Medewerkers houden passend toezicht tijdens computer-, internet- en andere digitale activiteiten van leerlingen.
- Medewerkers gaan zorgvuldig om met wachtwoorden, inloggegevens en andere vertrouwelijke informatie en delen deze niet met anderen.
- Medewerkers volgen de afspraken uit het privacybeleid, ICT-protocol en overige geldende protocollen van Mgr. Hanssen.

Mobiele telefoons

- Tijdens de les gebruiken medewerkers hun mobiele telefoon niet voor privédoeleinden.
- Privéberichten, privé-e-mail en andere niet-werkgerelateerde activiteiten op de mobiele telefoon worden niet tijdens de les uitgevoerd.
- Wanneer het voor de begeleiding van leerlingen, een calamiteit of de uitvoering van de werkzaamheden noodzakelijk is om een mobiele telefoon te gebruiken, is dit uiteraard toegestaan.

Sociale media

Medewerkers zijn zich ervan bewust dat uitingen op sociale media zichtbaar kunnen zijn voor leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen. Ook wanneer een medewerker op persoonlijke titel communiceert, kan dit worden geassocieerd met Mgr. Hanssen.

Daarom gelden de volgende afspraken:

1. Medewerkers onderhouden geen persoonlijke sociale-mediarelaties met leerlingen, zoals het toevoegen van leerlingen als 'vriend' op persoonlijke accounts.
2. Medewerkers gaan zorgvuldig om met de scheiding tussen hun privéleven en hun professionele rol. Persoonlijke opvattingen kunnen door anderen worden gezien als een standpunt van Mgr. Hanssen.
3. Medewerkers delen geen vertrouwelijke of persoonsgebonden informatie over leerlingen, ouders/verzorgers, medewerkers of andere betrokkenen via sociale media.
4. Foto's, filmpjes of geluidsopnamen van leerlingen, ouders/verzorgers of medewerkers worden alleen gemaakt en gedeeld wanneer hiervoor toestemming is gegeven en dit past binnen de geldende privacyafspraken.
5. Wanneer een medewerker op sociale media communiceert over schoolgerelateerde onderwerpen, gebeurt dit op een professionele en respectvolle manier. De medewerker maakt duidelijk wanneer een uiting een persoonlijke mening betreft en geen officieel standpunt van Mgr. Hanssen is.
6. Wanneer online communicatie over Mgr. Hanssen, medewerkers, leerlingen of ouders/verzorgers dreigt te escaleren, gaat de medewerker niet zelf de discussie aan, maar bespreekt hij of zij de situatie met de locatiedirecteur of directie.
7. Medewerkers houden rekening met de privacywetgeving, waaronder de AVG en handelen volgens het privacybeleid.

4.4 Maatregelen ongewenst of grensoverschrijdend digitaal gedrag

De maatregel die wordt genomen bij ongewenst of grensoverschrijdend digitaal gedrag is afhankelijk van de aard, ernst en frequentie van het gedrag en de omstandigheden van de situatie. Hierbij wordt gehandeld volgens het gedragsprotocol en de geldende schoolafspraken.

Digitaal pesten vraagt om een zorgvuldige en snelle aanpak. De aanpak sluit zoveel mogelijk aan bij de werkwijze die binnen het respectprotocol wordt gehanteerd bij pesten.

Stap 1: Neem de melding serieus

Wanneer een leerling, ouder/verzorger of medewerker melding maakt van digitaal pesten, wordt de melding serieus genomen. Luister naar het verhaal van de leerling en geef ruimte om te vertellen wat er is gebeurd.

Stap 2: Verzamel informatie en bewijs

Vraag de leerling om relevante berichten, foto's, filmpjes, schermafbeeldingen of andere informatie te bewaren. Verwijder berichten niet voordat duidelijk is of deze nog nodig zijn voor de verdere aanpak.

Leg zo feitelijk mogelijk vast:

- wat er is gebeurd;
- wanneer het is gebeurd;
- via welk platform of communicatiemiddel;

- wie erbij betrokken zijn;
- of het gedrag vaker voorkomt.

De school probeert niet zelfstandig de identiteit van een onbekende afzender of dader te achterhalen. Wanneer dit noodzakelijk is, wordt besproken welke vervolgstappen passend zijn.

Stap 3: Zorg voor veiligheid

Bespreek met de leerling welke stappen kunnen helpen om het digitale contact te stoppen of te beperken. Denk bijvoorbeeld aan:

- het blokkeren van een account;
- het melden van ongepaste inhoud bij het betreffende platform;
- het aanpassen van privacy-instellingen;
- het tijdelijk niet reageren op berichten;
- het inschakelen van ouders/verzorgers.

Stap 4: Betrek ouders/verzorgers

Wanneer sprake is van een ernstige of structurele situatie, worden de ouders/verzorgers van de betrokken leerling geïnformeerd en betrokken bij de aanpak.

Samen wordt besproken wat er is gebeurd, welke acties al zijn ondernomen en welke vervolgstappen nodig zijn.

Stap 5: Gesprek met de groep

Ga in gesprek met de groep. Bespreek met de groep wat digitaal pesten inhoudt en welke gevolgen dit kan hebben voor degene die het overkomt. Bespreek ook de rol van omstanders. Leerlingen worden gestimuleerd om niet mee te doen, berichten of beelden niet door te sturen of te delen en ongewenst gedrag te melden bij een medewerker.

Stap 6: Bron bekend en betrokken bij de Mgr. Hanssen

Wanneer bekend is welke leerling(en) betrokken zijn en het gedrag verband houdt met de school, wordt gehandeld volgens het respectprotocol en de afspraken rondom ongewenst gedrag.

De betrokken leerlingen worden aangesproken op hun gedrag en krijgen uitleg over de gevolgen ervan. Afhankelijk van de situatie worden passende pedagogische of corrigerende maatregelen ingezet.

Stap 7: Bron onbekend of buiten school

Wanneer de bron onbekend is of het gedrag buiten school plaatsvindt, blijft de school betrokken bij de ondersteuning van de leerling.

De school bespreekt samen met de leerling en ouders/verzorgers welke maatregelen kunnen helpen om het gedrag te stoppen of te beperken.

Conclusie

Bij digitaal pesten wordt zoveel mogelijk dezelfde lijn gevolgd als bij andere vormen van pesten. Het belangrijkste uitgangspunt is dat de veiligheid en het welzijn van de leerling vooropstaan. De school neemt meldingen serieus, verzamelt relevante informatie, betreft waar nodig ouders/verzorgers en werkt volgens het respectprotocol en de geldende schoolafspraken.

Ook wanneer het digitale gedrag buiten school plaatsvindt, kan de school een rol hebben in het ondersteunen van de leerling en het bevorderen van een veilige schoolomgeving. Zie ook bijlage 1: tips bij digitaal pesten.

4.5 Veilig online gedrag

Internet en digitale media zijn onderdeel van ons dagelijks leven. We gebruiken internet, e-mail en chat om te leren, te werken en contact te hebben met anderen. Online gelden dezelfde waarden en normen als binnen de school: we gaan respectvol, zorgvuldig en veilig met elkaar om.

Deze afspraken gelden voor leerlingen en medewerkers. Van iedereen wordt verwacht dat hij of zij bewust omgaat met digitale communicatie en rekening houdt met de privacy en veiligheid van anderen.

4.5.1 Internet

Op internet is veel informatie te vinden. Niet alle informatie is betrouwbaar, actueel of geschikt. Ook kunnen websites en online contacten risico's met zich meebrengen.

We spreken af dat:

- we zorgvuldig omgaan met persoonlijke gegevens, zoals adressen, telefoonnummers, wachtwoorden en andere privégegevens;
- we wachtwoorden geheimhouden en niet delen met anderen;
- we nadenken voordat we informatie, foto's of filmpjes over onszelf of anderen online plaatsen;
- we geen foto's, filmpjes of andere informatie van anderen delen zonder toestemming;
- we kritisch kijken naar informatie die we op internet vinden en bij twijfel een betrouwbare bron of een volwassene raadplegen;
- we geen bestanden, programma's of links openen wanneer we niet weten wat deze bevatten of waar ze vandaan komen;
- we websites of online inhoud die niet passend of veilig is verlaten en dit melden bij een medewerker of leidinggevende;
- we online gedrag dat mogelijk schadelijk, bedreigend of grensoverschrijdend is, melden bij een medewerker of leidinggevende.

4.5.2 E-mail

E-mail is een belangrijk communicatiemiddel binnen en buiten de school. Ook via e-mail gaan we zorgvuldig en respectvol met elkaar om.

We spreken af dat:

- we onze wachtwoorden geheimhouden en accounts niet door anderen laten gebruiken;
- we zorgvuldig controleren naar wie we een e-mail sturen;
- we e-mails duidelijk, vriendelijk en respectvol formuleren;
- we geen kwetsende, bedreigende, discriminerende of ongepaste berichten versturen;
- we geen persoonlijke gegevens of vertrouwelijke informatie met onbevoegden delen;
- we foto's, filmpjes, documenten of andere informatie van anderen niet zonder toestemming verspreiden;
- we voorzichtig zijn met links en bijlagen van onbekende of verdachte afzenders;
- we verdachte of ongewenste berichten niet zomaar openen, beantwoorden of doorsturen;
- we een vervelende, bedreigende of verdachte e-mail bewaren wanneer deze belangrijk kan zijn als bewijs en dit melden bij een medewerker of leidinggevende.

4.5.3 Chatten

Teamschats, groepsapps, Parro en andere vormen van directe digitale communicatie maken snel contact mogelijk. Tegelijkertijd kunnen berichten gemakkelijk verkeerd worden begrepen of verder worden verspreid.

We spreken af dat:

- we ook in digitale gesprekken respectvol en vriendelijk met elkaar omgaan;
- we nadenken voordat we een bericht versturen;

- we geen berichten, foto's, filmpjes of andere informatie plaatsen of doorsturen waarmee een ander kan worden gekwetst of beschadigd;
- we niet deelnemen aan digitaal pesten, roddelen, bedreigen of buitensluiten;
- we geen foto's, filmpjes of andere informatie over anderen delen zonder toestemming;
- we zorgvuldig omgaan met persoonlijke en vertrouwelijke informatie;
- we geen wachtwoorden, adressen, telefoonnummers of andere privégegevens van anderen delen;
- we een persoon kunnen blokkeren of een bericht kunnen melden wanneer contact ongewenst of onveilig is;
- we digitaal pestgedrag, bedreigingen of ander grensoverschrijdend gedrag melden bij een medewerker of leidinggevende;
- we, wanneer we zien dat iemand digitaal wordt buitengesloten of gepest, niet meedoen en dit melden;
- we beseffen dat digitale berichten, foto's en filmpjes gemakkelijk kunnen worden opgeslagen en doorgestuurd.

Iedereen binnen de school draagt verantwoordelijkheid voor een veilige digitale omgeving. Wat we offline van elkaar verwachten, geldt ook online: we behandelen elkaar met respect, beschermen elkaars privacy en spreken elkaar aan op onveilig of ongewenst gedrag. Zie ook het *beleidsplan sociaal emotionele ontwikkeling & pedagogisch domein*.

5. Grensoverschrijdend gedrag

5.1 Toelichting

Binnen Mgr. Hanssen vinden we het belangrijk dat leerlingen, medewerkers, ouders/verzorgers en andere betrokkenen zich veilig en gerespecteerd voelen. We verwachten van iedereen dat hij of zij bijdraagt aan een veilig pedagogisch klimaat en zich houdt aan de afspraken en gedragsregels van de school.

Soms komt gedrag voor dat deze grenzen overschrijdt. Grensoverschrijdend gedrag kan voorkomen tussen leerlingen onderling, tussen leerlingen en medewerkers, tussen medewerkers onderling en in het contact tussen ouders/verzorgers en medewerkers. Het kan zowel bewust als vanuit onmacht, spanning of emoties ontstaan. Dit neemt niet weg dat de veiligheid van anderen altijd vooropstaat en dat de school grenzen stelt aan gedrag dat niet acceptabel is.

Wat verstaan we onder grensoverschrijdend gedrag?

Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan we:

Gedrag waarbij de grenzen van een ander worden overschreden en waardoor iemand zich onveilig, bedreigd, gekwetst of niet gerespecteerd voelt, of waarbij schade wordt toegebracht aan een persoon, de omgeving of materialen.

De volgende vormen van grensoverschrijdend gedrag onderscheiden we:

- seksuele intimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- racisme, discriminatie en antisemitisme;
- verbaal grensoverschrijdend gedrag, zoals schelden, beledigen, vernederen, bedreigen of intimideren;
- lichamelijk grensoverschrijdend gedrag, zoals slaan, schoppen, duwen, bijten of ander lichamelijk geweld;
- pesten en digitaal pesten;
- bedreigend, intimiderend of agressief gedrag;
- vernieling of het bewust beschadigen van eigendommen;

Voor fysiek beperkend handelen en/of vrijheidsbeperkende maatregelen verwijzen we naar het *protocol fysiek beperkend handelen en/of vrijheidsbeperkende maatregelen* binnen Mgr. Hanssen.

Grensoverschrijdend gedrag kan voorkomen in verschillende relaties:

- leerling – leerling;
- leerling – medewerker;
- medewerker – leerling;
- medewerker – medewerker;
- ouder/verzorger – medewerker;
- medewerker – ouder/verzorger.

Iedereen binnen de school heeft hierin een verantwoordelijkheid. We spreken elkaar aan op gedrag dat niet past binnen onze schoolafspraken en nemen signalen van onveiligheid serieus.

5.2 Seksuele intimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag

Seksueel grensoverschrijdend gedrag is gedrag met een seksuele of seksueel getinte lading dat door de ander als ongewenst, onveilig, vernederend of bedreigend wordt ervaren. Het kan gaan om verbaal, non-verbaal, digitaal of lichamelijk gedrag.

Voorbeelden zijn seksueel getinte opmerkingen of grappen, ongewenste vragen over iemands lichaam of privéleven, seksueel getinte berichten of afbeeldingen, ongewenste aanrakingen, seksuele gebaren, intimidatie en seksueel geweld.

Seksueel grensoverschrijdend gedrag kan bewust of onbewust plaatsvinden. Het feit dat gedrag als grap, compliment of vergissing wordt bedoeld, betekent niet dat de ander dit ook zo ervaart. Daarom respecteren we de grenzen van de ander en stoppen we wanneer iemand aangeeft iets niet prettig te vinden.

Bij kinderen en jongeren is het belangrijk om rekening te houden met hun leeftijd, ontwikkeling, communicatiemogelijkheden en behoefte aan privacy. Gedrag tussen leerlingen wordt beoordeeld in de context van hun leeftijd en ontwikkeling. Wanneer sprake is van een vermoeden van seksueel grensoverschrijdend gedrag, handelen medewerkers volgens de geldende schoolafspraken en wettelijke kaders.

Medewerker-leerling

Medewerkers hebben een professionele verantwoordelijkheid in het contact met leerlingen. Lichamelijk contact kan soms passend en noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld bij verzorging, ondersteuning, troost, medische hulp of het begeleiden van een leerling. Dit contact is altijd functioneel, passend bij de leeftijd en ondersteuningsbehoefte van de leerling en wordt zo zorgvuldig mogelijk vormgegeven.

We spreken af dat:

- medewerkers rekening houden met de privacy, lichamelijke integriteit en grenzen van iedere leerling;
- lichamelijk contact alleen plaatsvindt wanneer dit passend en noodzakelijk is;
- een leerling zoveel mogelijk zelf keuzes kan maken over lichamelijk contact;
- medewerkers de signalen van een leerling serieus nemen wanneer deze aangeeft iets niet prettig te vinden;
- medewerkers bij verzorging, omkleden of andere situaties waarbij de privacy van een leerling een rol speelt, zo zorgvuldig mogelijk handelen;
- bij één-op-één contact met een leerling de situatie zo transparant mogelijk wordt georganiseerd. Waar passend blijft de deur open of vindt het gesprek plaats op een zichtbare plek;
- bij activiteitenport- en zwemactiviteiten rekening wordt gehouden met privacy, leeftijd, ontwikkeling en schaamtegevoelens van leerlingen;
- communicatie tussen medewerkers en leerlingen professioneel blijft en plaatsvindt via de daarvoor bestemde communicatiekanalen;
- medewerkers geen seksueel getinte grappen, opmerkingen, afbeeldingen of berichten met leerlingen delen;
- medewerkers alert zijn op machtsverschillen en hun professionele rol bewaken.

Verzorging, omkleden en lichamelijke hulp

Bij jonge leerlingen kan ondersteuning nodig zijn bij bijvoorbeeld toiletgang, aan- en uitkleden of lichamelijke verzorging. Bij oudere leerlingen wordt steeds meer zelfstandigheid verwacht. De benodigde ondersteuning wordt afgestemd op de leeftijd, ontwikkeling en ondersteuningsbehoefte van de leerling.

Bij het helpen van een leerling houden medewerkers rekening met de privacy en het schaamtegevoel van de leerling. Wanneer lichamelijke ondersteuning noodzakelijk is, wordt uitgelegd wat er gebeurt en waarom.

Bij omkleden en douchen krijgen leerlingen voldoende privacy. Medewerkers houden toezicht op een manier die past bij de leeftijd van de leerlingen en de veiligheid die nodig is.

Medewerker – medewerker

Ook tussen medewerkers onderling gelden duidelijke grenzen. We behandelen elkaar met respect en houden rekening met ieders persoonlijke en professionele grenzen.

We spreken af dat:

- seksueel getinte grappen, opmerkingen of vragen die een ander kunnen vernederen of ongemakkelijk maken niet passend zijn;
- opmerkingen over iemands lichaam, seksualiteit of privéleven alleen worden gemaakt wanneer dit passend en gewenst is;
- ongewenste aanrakingen of ander lichamelijk contact niet zijn toegestaan;
- seksuele toespelingen, insinuaties of berichten die als ongewenst worden ervaren niet worden geaccepteerd;
- medewerkers elkaars grenzen respecteren, ook wanneer gedrag als een grap of vriendelijk gebaar is bedoeld;
- digitale communicatie tussen medewerkers professioneel en respectvol blijft;
- signalen van seksuele intimidatie of ander grensoverschrijdend gedrag serieus worden genomen en bespreekbaar worden gemaakt.

Leerling – leerling

Leerlingen leren omgaan met hun eigen grenzen en die van anderen. Daarbij houden we rekening met de leeftijd en ontwikkeling van leerlingen en met hun communicatiemogelijkheden.

We spreken af dat:

- leerlingen elkaars lichamelijke en persoonlijke grenzen respecteren;
- ongewenst aanraken, betasten of ander lichamelijk gedrag niet is toegestaan;
- seksueel getinte opmerkingen, gebaren, grappen of scheldwoorden niet worden gebruikt om een ander te kwetsen of voor schut te zetten;
- leerlingen elkaar niet onder druk zetten om lichamelijk of seksueel gedrag te laten zien of uit te voeren;
- leerlingen geen foto's, filmpjes of berichten met een seksuele inhoud van anderen maken, bewaren of verspreiden;
- leerlingen de privacy van anderen respecteren, bijvoorbeeld bij het toiletgebruik, omkleden en douchen;
- leerlingen aangeven wanneer iets niet prettig voelt en de grens van een ander respecteren wanneer diegene dit aangeeft;
- leerlingen bij twijfel hulp vragen aan een medewerker.

Leerling – medewerker

Ook leerlingen respecteren de persoonlijke en lichamelijke grenzen van medewerkers. Medewerkers mogen aangeven wanneer gedrag niet passend is en leerlingen worden hierin begrensd en begeleid.

We spreken af dat leerlingen:

- medewerkers respectvol aanspreken;
- geen seksueel getinte opmerkingen of gebaren naar medewerkers maken;
- medewerkers niet ongewenst aanraken;
- geen seksueel getinte foto's, filmpjes of berichten naar medewerkers sturen;
- aanwijzingen van medewerkers over persoonlijke grenzen respecteren.

5.3 Rascisme, discriminatie en antisemitisme

Binnen Mgr. Hanssen vinden we het belangrijk dat iedereen zich geaccepteerd, gerespecteerd en veilig voelt. Iedereen mag zichzelf zijn en wordt met respect behandeld. We maken geen onderscheid tussen mensen op een manier die leidt tot uitsluiting, vernedering, ongelijke behandeling of onveiligheid.

Racisme

Racisme is het ongelijk behandelen, uitsluiten of negatief benaderen van mensen op basis van bijvoorbeeld huidskleur, afkomst, nationale of etnische achtergrond. Racisme kan zich uiten in woorden, gedrag, afbeeldingen, gebaren of online communicatie. Ook het gebruik van stereotypen of kwetsende bijnamen kan racistisch zijn.

Discriminatie

Discriminatie betekent dat iemand ongelijk wordt behandeld of uitgesloten vanwege een persoonskenmerk. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op huidskleur, afkomst, nationaliteit, geslacht, gender, seksuele gerichtheid, beperking, geloof of levensbeschouwing.

Niet ieder verschil in behandeling is discriminatie. Het gaat erom dat iemand zonder goede reden ongelijk wordt behandeld of wordt uitgesloten vanwege een persoonskenmerk.

Antisemitisme

Antisemitisme is vijandigheid, uitsluiting, discriminatie of haat tegen Joden vanwege het feit dat zij Joods zijn of als Joods worden gezien. Dit kan zich uiten in opmerkingen, stereotypen, beledigingen, bedreigingen, symbolen, afbeeldingen of andere uitingen.

Binnen Mgr. Hanssen is hiervoor geen plaats.

We spreken af dat:

- we iedereen met respect behandelen, ongeacht afkomst, huidskleur, geloof of levensbeschouwing, geslacht, gender, seksuele gerichtheid, beperking of andere persoonlijke kenmerken;
- we geen discriminerende, racistische of antisemitische opmerkingen, scheldwoorden, grappen of gebaren maken;
- we geen kwetsende afbeeldingen, symbolen of teksten gebruiken of verspreiden;
- we anderen niet buitensluiten of ongelijk behandelen vanwege persoonlijke kenmerken;
- we elkaar niet beoordelen op basis van stereotypen of vooroordelen;
- we ook online respectvol met elkaar omgaan en geen discriminerende, racistische of antisemitische berichten, afbeeldingen of filmpjes verspreiden;
- we elkaar aanspreken wanneer grenzen worden overschreden;
- leerlingen en medewerkers altijd hulp kunnen vragen wanneer zij discriminatie, racisme of antisemitisme ervaren of signaleren.

5.4 Verbaal grensoverschrijdend gedrag

Binnen Mgr. Hanssen vinden we het belangrijk dat iedereen op een respectvolle en veilige manier met elkaar communiceert. Woorden, toon, volume, gebaren en lichaamstaal kunnen invloed hebben op hoe een ander zich voelt. Daarom letten we niet alleen op wat we zeggen, maar ook op hoe we iets zeggen.

Verbaal grensoverschrijdend gedrag is taalgebruik of communicatie waardoor een ander wordt gekwetst, vernederd, geïntimideerd, bedreigd of bewust buitengesloten.

Voorbeelden hiervan zijn schelden, beledigen, kleineren, uitlachen, bedreigen, schreeuwen, vernederen, intimideren, discriminerende opmerkingen en seksueel getinte opmerkingen. Ook cynisme, sarcasme of non-verbale communicatie kunnen grensoverschrijdend zijn wanneer deze bewust worden ingezet om een ander te kwetsen of onder druk te zetten.

Boosheid, frustratie of spanning kunnen ervoor zorgen dat iemand zich verbaal anders uit dan bedoeld. Dit begrijpen we en daarover gaan we met elkaar in gesprek. Dit betekent echter niet dat kwetsend, bedreigend of respectloos taalgebruik wordt geaccepteerd. Zie ook het protocol *'fysiek beperkend handelen en/of vrijheidsbeperkende maatregelen binnen Mgr. Hanssen'*.

Medewerker - leerling

Medewerkers hebben een voorbeeldfunctie in hun communicatie met leerlingen. We spreken leerlingen op een respectvolle, duidelijke en professionele manier aan.

We spreken af dat medewerkers:

- leerlingen respectvol aanspreken, ook wanneer zij gedrag moeten begrenzen;
- duidelijk en rustig communiceren en hun stemgebruik aanpassen aan de situatie;
- niet schelden, beledigen, kleineren, bedreigen of vernederen;
- geen (kwetsende) bijnamen gebruiken;
- sarcasme, cynisme of opmerkingen die een leerling voor schut zetten vermijden;
- geen gebruikmaken van chantage, dreiging of manipulatie als pedagogisch middel;
- kritiek richten op het gedrag en niet op de persoon;
- rekening houden met de communicatieve mogelijkheden van de leerling;
- bij oplopende emoties proberen te de-escaleren en de veiligheid te herstellen.

Een medewerker kan in een situatie waarin de veiligheid daarom vraagt duidelijk en krachtig spreken. Dit is iets anders dan schreeuwen, intimideren of vernederen.

Leerling – medewerker

Ook leerlingen spreken medewerkers en andere volwassenen op een respectvolle manier aan. We begrijpen dat emoties soms hoog kunnen oplopen. Leerlingen worden geholpen om hun boosheid, frustratie of ongenoegen op een passende manier te uiten.

We spreken af dat leerlingen:

- medewerkers en andere volwassenen respectvol aanspreken;
- niet schelden, beledigen, bedreigen of vernederen;
- geen discriminerende of seksueel getinte opmerkingen maken;
- niet schreeuwen of op een intimiderende manier communiceren;
- geen (kwetsende) bijnamen gebruiken;
- aangeven wanneer zij boos, verdrietig of het ergens niet mee eens zijn;
- hulp vragen wanneer het niet lukt om op een passende manier te communiceren.

Wanneer verbaal grensoverschrijdend gedrag vaker voorkomt, wordt samen met de leerling gekeken naar de aanleiding, de ondersteuningsbehoefte en wat nodig is om ander gedrag aan te leren. Wanneer dit nodig is, worden ouders/verzorgers betrokken.

Leerling – Leerling

Leerlingen behandelen elkaar met respect. We letten daarbij niet alleen op woorden, maar ook op toon, volume, gezichtsuitdrukking en lichaamstaal.

We spreken af dat leerlingen:

- elkaar respectvol aanspreken;
- elkaar niet uitschelden, beledigen, bedreigen of vernederen;
- elkaar niet bewust uitlachen of belachelijk maken;
- niet fluisteren, gniffelen of gebaren maken met als doel een ander buitensluiten of zich onveilig te laten voelen;
- geen (kwetsende) bijnamen gebruiken;
- geen discriminerende, racistische of seksueel getinte opmerkingen maken;
- aangeven wanneer een ander over hun grens gaat;
- hulp vragen aan een medewerker wanneer zij er samen niet uitkomen.

5.5 Lichamelijk grensoverschrijdend gedrag

Binnen Mgr. Hanssen heeft iedereen recht op lichamelijke veiligheid. We gaan zorgvuldig om met elkaars lichaam en persoonlijke grenzen. Lichamelijk geweld, zoals slaan, schoppen, bijten, duwen, vastpakken of ander lichamelijk gedrag waarmee iemand wordt verwond, bedreigd of pijn gedaan, accepteren we niet.

Lichamelijk grensoverschrijdend gedrag kan ontstaan vanuit boosheid, frustratie, spanning, impulsiviteit of onmacht. Dit kan een verklaring zijn voor het gedrag, maar het maakt het gedrag niet acceptabel. We stellen duidelijke grenzen en kijken tegelijkertijd naar wat nodig is om de leerling of medewerker te ondersteunen en herhaling te voorkomen.

Voor situaties waarin fysiek beperkend handelen of vrijheidsbeperkende maatregelen noodzakelijk zijn, verwijzen we naar het protocol '*Fysiek beperkend handelen en/of vrijheidsbeperkende maatregelen binnen Mgr. Hanssen*'.

Medewerker – leerling

Medewerkers hebben een professionele verantwoordelijkheid om de lichamelijke veiligheid van leerlingen te waarborgen. Een medewerker gebruikt geen lichamelijk geweld als straf of als middel om gedrag af te dwingen.

We spreken af dat medewerkers:

- leerlingen niet slaan, schoppen, duwen of op andere wijze pijn doen;
- lichamelijk contact alleen inzetten wanneer dit passend en noodzakelijk is;
- bij oplopende situaties zo veel mogelijk de-escalerend handelen;
- hulp van een collega inschakelen wanneer de situatie daarom vraagt;
- incidenten waarbij sprake is van lichamelijk grensoverschrijdend gedrag melden volgens de binnen Mgr. Hanssen gemaakte afspraken;
- bij een incident waarbij een medewerker zelf over een grens is gegaan, dit zo spoedig mogelijk bespreken met de leidinggevende;
- samen met de leidinggevende bekijken welke vervolgstappen nodig zijn richting de leerling, ouders/verzorgers en de betrokken medewerker.

Leerling – medewerker

Ook medewerkers en andere volwassenen hebben recht op lichamelijke veiligheid. Wanneer een leerling lichamelijk grensoverschrijdend gedrag laat zien richting een medewerker of andere volwassene, wordt de veiligheid eerst hersteld.

We spreken af dat:

- de medewerker, wanneer dit mogelijk is, afstand neemt en de situatie de-escaleert;
- een collega wordt ingeschakeld wanneer extra ondersteuning nodig is;
- de leerling op een rustige en veilige manier uit de situatie wordt begeleid wanneer dit noodzakelijk is;
- de leidinggevende wordt geïnformeerd;
- het incident wordt besproken met de betrokken medewerker en leerling;
- ouders/verzorgers worden geïnformeerd wanneer dit passend en noodzakelijk is;
- wordt onderzocht wat de aanleiding was en welke ondersteuning nodig is om herhaling te voorkomen;
- het incident wordt geregistreerd volgens de binnen Mgr. Hanssen geldende afspraken

Leerling – leerling

Wanneer leerlingen lichamelijk geweld tegen elkaar gebruiken, grijpt een medewerker in en wordt de veiligheid hersteld.

We spreken af dat:

- lichamelijk geweld direct wordt begrensd;
- de betrokken leerlingen uit de situatie worden gehaald wanneer dit nodig is om de veiligheid te herstellen;
- de betrokken leerlingen de gelegenheid krijgen om hun verhaal te vertellen;
- wordt onderzocht wat aan het incident voorafging;
- met de leerlingen wordt besproken welk gedrag wel passend is en hoe herhaling kan worden voorkomen;
- ouders/verzorgers worden geïnformeerd wanneer dit passend en noodzakelijk is;
- het incident wordt geregistreerd volgens de geldende afspraken;
- bij herhaling of ernstige incidenten wordt samen met de leidinggevende bepaald welke aanvullende maatregelen of ondersteuning nodig zijn.

We richten ons niet alleen op het stoppen van het geweld, maar ook op het herstellen van de veiligheid en het aanleren van alternatief gedrag.

5.6 Pesten en digitaal pesten

Zie hoofdstuk 3 en 4

5.7 Aanpak grensoverschrijdend gedrag

Bij grensoverschrijdend gedrag staat het herstellen van de veiligheid en het voorkomen van herhaling centraal. We handelen zo vroeg mogelijk, duidelijk en voorspelbaar. Daarbij kijken we niet alleen naar het gedrag zelf, maar ook naar de aanleiding, de omstandigheden, de ondersteuningsbehoefte en wat nodig is om ander gedrag mogelijk te maken.

De aanpak kan per situatie verschillen. De ernst, frequentie en context van het gedrag bepalen welke stappen nodig zijn.

5.7.1 Dossiervorming leerlingen

Gedurende de schoolloopbaan wordt relevante informatie over de ontwikkeling en begeleiding van iedere leerling vastgelegd in het leerlingdossier. Naast leer- en ontwikkelingsgegevens kunnen hierin, wanneer dit relevant is, afspraken, observaties, gesprekken en evaluaties worden vastgelegd.

Bij grensoverschrijdend gedrag wordt alleen informatie vastgelegd die relevant is voor de begeleiding van de leerling, de gemaakte afspraken en de voortgang (o.a. in het ontwikkelingsperspectief). De registratie is feitelijk en beschrijvend. We vermijden aannames, interpretaties en kwalificaties over de leerling.

5.7.2 Communicatie tussen school en ouders/verzorgers

Een goede samenwerking tussen school en ouders/verzorgers draagt bij aan de veiligheid en ontwikkeling van de leerling. Daarom communiceren we bij zorgen of grensoverschrijdend gedrag zo open, eerlijk, respectvol en tijdig mogelijk.

We bespreken wat er is gebeurd, welke zorgen er zijn en wat de school al heeft gedaan. We luisteren ook naar de ervaringen en informatie van ouders/verzorgers. Het doel van de communicatie is niet om schuldigen aan te wijzen, maar om gezamenlijk te zoeken naar een passende en werkbare aanpak.

We streven ernaar om naast het bespreken van problemen altijd te kijken naar:

- wat goed gaat;
- wat de leerling nodig heeft;
- welke aanpak werkt;
- welke afspraken nodig zijn;
- hoe herhaling kan worden voorkomen.

5.7.3 Aanpak bij grensoverschrijdend gedrag van een leerling

De aanpak wordt afgestemd op de ernst en aard van het gedrag en op wat de leerling nodig heeft.

Stap 1: Signaleren en begrenzen

Iedere melding of ieder signaal van grensoverschrijdend gedrag wordt serieus genomen. De medewerker spreekt het gedrag aan, herstelt waar nodig de veiligheid en bespreekt met de leerling wat er is gebeurd.

De medewerker zet passende pedagogische interventies in en maakt waar mogelijk gebruik van de binnen Mgr. Hanssen afgesproken SWPBS-interventies.

Stap 2: Bespreken en registreren

De medewerker bespreekt met de leerling welke grens is overschreden en welk gedrag de volgende keer wordt verwacht.

Wanneer registratie noodzakelijk is, wordt het incident of de relevante informatie vastgelegd volgens de geldende afspraken.

Stap 3: Bespreken met intern begeleider

Wanneer het gedrag aanhoudt of wanneer de medewerker ondersteuning nodig heeft, wordt de intern begeleider betrokken. Samen wordt gekeken welke aanvullende pedagogische of onderwijsgerichte interventies nodig zijn.

Dit kan bijvoorbeeld bestaan uit extra observatie, een aangepast plan van aanpak, ondersteuning binnen de groep of een tijdelijke time-outvoorziening.

Stap 4: Samenwerken met ouders/verzorgers

Wanneer het gedrag zich herhaalt, wanneer de ernst van het incident daar aanleiding toe geeft of wanneer extra ondersteuning nodig is, worden ouders/verzorgers betrokken.

School en ouders/verzorgers bespreken samen:

- wat er gebeurt;
- wanneer het gedrag voorkomt;
- wat mogelijk de aanleiding is;
- welke aanpak op school wordt ingezet;
- welke ondersteuning thuis mogelijk is;
- hoe school en ouders/verzorgers elkaar op de hoogte houden.

De gemaakte afspraken worden vastgelegd in de 'zeer intensieve aanpak' in het ontwikkelingsperspectief.

Stap 5: Opschalen wanneer nodig

Wanneer de ingezette aanpak onvoldoende effect heeft of wanneer sprake is van ernstig of herhaald grensoverschrijdend gedrag, wordt opgeschaald naar de daarvoor verantwoordelijke leidinggevende en/of de Commissie Leerlingenzorg (CLZ)

Er wordt dan gezamenlijk bekeken welke aanvullende ondersteuning of expertise nodig is. Wanneer passend kunnen interne deskundigen of externe partners worden betrokken.

Stap 6: Evalueren

De gemaakte afspraken worden op een afgesproken moment geëvalueerd (ontwikkelingsperspectief, groepsbespreking en CLZ). Daarbij wordt gekeken of de veiligheid is hersteld, of het gedrag is veranderd en of de ingezette ondersteuning voldoende is. Wanneer de aanpak onvoldoende effect heeft, wordt deze aangepast of uitgebreid.

5.7.4. Aanpak grensoverschrijdend gedrag van een medewerker

Ook medewerkers kunnen gedrag vertonen dat niet past binnen de normen en afspraken van Mgr. Hanssen. Signalen hierover worden serieus en zorgvuldig behandeld.

Wanneer een signaal wordt ontvangen van een leerling, ouder/verzorger of medewerker:

1. wordt het signaal besproken met de directie;
2. wordt de situatie zorgvuldig onderzocht, waarbij betrokkenen de gelegenheid krijgen hun kant van het verhaal toe te lichten;
3. worden relevante feiten en afspraken vastgelegd;
4. wordt beoordeeld welke vervolgstappen nodig zijn;
5. wordt, indien nodig, advies of ondersteuning van deskundigen of de werkgever ingeschakeld.

Afhankelijk van de aard en ernst van de situatie kunnen maatregelen worden genomen ten aanzien van de werkzaamheden van de medewerker. Dit gebeurt door de bevoegde leidinggevende en volgens de geldende arbeidsrechtelijke en interne procedures.

Wanneer sprake is van een vermoeden van een strafbaar feit, wordt beoordeeld welke vervolgstappen noodzakelijk zijn, waaronder het inschakelen van de politie.

Een medewerker wordt geïnformeerd over de gemaakte afspraken en mogelijke vervolgstappen en kan gebruikmaken van de binnen Mgr. Hanssen geldende mogelijkheden voor ondersteuning, bezwaar of het indienen van een klacht.

5.7.5 Aanpak grensoverschrijdend gedrag van ouders/verzorgers

Mgr. Hanssen vindt een goede samenwerking met ouders/verzorgers belangrijk. Ouders/verzorgers mogen zorgen, vragen en kritiek uiten. Dit gebeurt op een respectvolle manier.

Wanneer het gedrag van een ouder/verzorger de grenzen van de school overschrijdt, wordt eerst geprobeerd de situatie in gesprek te bespreken en duidelijke afspraken te maken. Bij ernstig of herhaald grensoverschrijdend gedrag kan de directie aanvullende maatregelen nemen. Afhankelijk van de situatie kan dit bijvoorbeeld betekenen:

- een gesprek met de directie;
- het maken van duidelijke communicatie- en gedragsafspraken;
- het beperken van contact tot vooraf afgesproken momenten of communicatiekanalen;
- het tijdelijk beperken of weigeren van toegang tot de school, wanneer dit noodzakelijk is voor de veiligheid;
- het inschakelen van externe ondersteuning;
- het inschakelen van de politie wanneer daar aanleiding toe is.

Bij maatregelen rondom toegang tot de school wordt altijd gehandeld volgens de daarvoor geldende procedures.

5.7.6 Time-out, schorsing en verwijdering

In sommige situaties is het noodzakelijk om tijdelijk afstand te nemen van de groep of de onderwijssetting. Een time-out kan worden ingezet om rust en veiligheid te herstellen. Een time-out is geen automatische straf, maar een interventie die afhankelijk van de situatie kan worden ingezet.

Bij ernstig of herhaald grensoverschrijdend gedrag kan de school aanvullende maatregelen nemen. Schorsing of verwijdering kan, afhankelijk van de situatie en de geldende wettelijke kaders, onderdeel zijn van deze maatregelen.

Mgr. Hanssen volgt hierbij het geldende beleid '*beleid-schorsing-en-verwijdering-Vitus Zuid*' ([Procedures en reglementen – Vitus Zuid](#)).

5.7.7 Incidentenregistratie

Incidenten worden geregistreerd volgens de binnen Mgr. Hanssen gemaakte afspraken. De registratie wordt gebruikt om incidenten zorgvuldig vast te leggen, passende vervolgstappen te bepalen en waar nodig ontwikkelingen en patronen binnen de school te signaleren.

Voor de wijze waarop incidenten en SWPBS-gegevens worden geregistreerd en geanalyseerd, verwijzen we naar het schoolveiligheidsplan.

5.7.8 Huiselijk geweld en kindermishandeling

Wanneer er signalen zijn van huiselijk geweld of kindermishandeling, handelen medewerkers volgens de binnen Mgr. Hanssen geldende meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, deze staat beschreven in het '*protocol kindermishandeling*'.

5.8 Klachtenregeling

Mgr. Hanssen wil een veilige school zijn waar leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers zich gezien, gehoord en gerespecteerd voelen. Waar mensen samenwerken, kunnen misverstanden ontstaan, fouten worden gemaakt of zorgen en klachten ontstaan.

We vinden het belangrijk dat zorgen en klachten zo vroeg mogelijk worden besproken. Open en respectvolle communicatie helpt om problemen bespreekbaar te maken en samen naar een oplossing te zoeken.

Iedere leerling, ouder/verzorger en medewerker heeft het recht om een klacht of zorg kenbaar te maken. Daarbij wordt zorgvuldig en vertrouwelijk met de informatie omgegaan.

5.8.1 Stappenplan bij een klacht

Wanneer iemand een klacht heeft, kan in principe de volgende route worden gevolgd:

Stap 1: Bespreken met de betrokken persoon

Wanneer dit mogelijk en wenselijk is, wordt de klacht eerst besproken met de persoon op wie de klacht betrekking heeft. Het doel is om de situatie te verduidelijken en samen naar een oplossing te zoeken.

Stap 2: Bespreken met de directeur/leidinggevende

Wanneer een gesprek niet mogelijk of wenselijk is, of wanneer het gesprek niet tot een oplossing heeft geleid, kan de klacht worden besproken met de locatiedirecteur of een andere daarvoor aangewezen leidinggevende.

Stap 3: Contactpersoon of vertrouwenspersoon

Wanneer iemand ondersteuning nodig heeft bij het bespreken van een klacht, kan contact worden opgenomen met de vertrouwenspersoon.

De vertrouwenspersoon kan informeren over de mogelijkheden en de weg wijzen binnen de klachtenprocedure. Ook kan de vertrouwenspersoon ondersteunen en adviseren bij situaties waarin iemand zich onveilig, geïntimideerd of anderszins grensoverschrijdend behandeld voelt.

Stap 4: Externe vertrouwenspersoon/ klachtenregeling

Wanneer de klacht niet binnen de school kan worden opgelost of wanneer iemand daarvoor kiest, kan gebruik worden gemaakt van de externe vertrouwenspersoon en/of de klachtenregeling van het bevoegd gezag. De actuele gegevens van de contactpersonen, vertrouwenspersonen en klachtencommissie zijn opgenomen in de schoolgids en/of op de website van Mgr. Hanssen.

De klachtenregeling is alleen van toepassing als u met uw klacht nergens anders terecht kunt. Veruit de meeste klachten over de dagelijkse gang van zaken in de school zullen in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, personeel en de schoolleiding op een juiste wijze kunnen worden afgehandeld. Indien dat echter, gezien de aard van de klacht, niet mogelijk is of indien de afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaatsgevonden, kunt u een beroep doen op deze klachtenregeling. De klachtenregeling is te vinden via de volgende link: [Klachten – Vitus Zuid](#)

5.8.2 De rol van contactpersoon, vertrouwenspersoon en vertrouwensinspecteur

De interne contactpersoon

De interne contactpersoon is een laagdrempelig aanspreekpunt binnen Mgr. Hanssen voor leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers die een klacht of zorg willen bespreken. Dit zijn de medewerkers (o.a. klassenteam van de leerling) of de locatiedirecteur.

De contactpersoon:

- luistert naar de vraag of klacht;
- informeert over de mogelijke vervolgstappen;
- verwijst wanneer nodig naar de vertrouwenspersoon of een andere passende persoon of instantie;
- ondersteunt bij het vinden van de juiste route.

De contactpersoon onderzoekt de klacht niet en neemt geen inhoudelijk besluit over de klacht.

De vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon is er voor leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers die behoefte hebben aan ondersteuning bij een klacht, een gevoel van onveiligheid of grensoverschrijdend gedrag.

De vertrouwenspersoon:

- biedt een luisterend oor;
- denkt mee over mogelijke vervolgstappen;
- ondersteunt bij het bespreekbaar maken van de situatie;
- kan adviseren over het indienen van een formele klacht;
- kan indien gewenst begeleiden tijdens een klachtenprocedure;
- kan verwijzen naar passende hulp of ondersteuning buiten de school.

De vertrouwenspersoon behandelt informatie zorgvuldig en gaat vertrouwelijk om met wat wordt besproken. De vertrouwenspersoon kan echter niet altijd absolute geheimhouding toezeggen. Wanneer sprake is van wettelijke meld-, overleg- of aangifteplichten, gaan deze wettelijke verplichtingen voor.

De vertrouwensinspecteur

De vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs zijn beschikbaar voor leerlingen, ouders/verzorgers, medewerkers, schoolleiders, besturen en vertrouwenspersonen bij ernstige situaties rondom onder andere seksueel misbruik, seksuele intimidatie, psychisch of fysiek geweld en sociale veiligheid. De vertrouwensinspecteur luistert, informeert en adviseert en kan adviseren over de te nemen vervolgstappen. De vertrouwensinspecteur doet geen zelfstandig onderzoek naar wat er is gebeurd en neemt de behandeling van een individuele klacht niet over.

5.8.3 Meld-, overleg- en aangifteplicht

Bij een klacht, melding of vermoeden van grensoverschrijdend gedrag beoordeelt het bevoegd gezag welke vervolgstappen nodig zijn. Daarbij wordt gekeken naar de aard en ernst van de situatie, de betrokken personen, de veiligheid van leerlingen en medewerkers en de geldende wettelijke kaders.

Afhankelijk van de situatie kunnen verschillende maatregelen nodig zijn, bijvoorbeeld:

- organisatorische maatregelen om de veiligheid te herstellen;
- pedagogische of ondersteunende maatregelen;
- arbeidsrechtelijke of rechtspositionele maatregelen;
- het inschakelen van externe deskundigen;
- het doen van melding of aangifte bij de politie wanneer dit wettelijk verplicht of passend is.

Het bevoegd gezag legt relevante feiten en genomen stappen zorgvuldig en feitelijk vast. Daarbij wordt terughoudend omgegaan met persoonsgegevens en worden alleen gegevens vastgelegd die noodzakelijk zijn voor de behandeling van de situatie.

Meldplicht bij een mogelijk seksueel misdrijf

Voor medewerkers in het onderwijs geldt een wettelijke meldplicht wanneer zij kennis krijgen van een mogelijk seksueel misdrijf door een met taken belast persoon tegenover een minderjarige leerling. Een medewerker moet dit vermoeden onverwijld melden bij het bevoegd gezag. Het is in deze situatie niet voldoende om alleen een schoolleider, intern contactpersoon of vertrouwenspersoon te informeren. Wanneer het bevoegd gezag kennis krijgt van een mogelijk seksueel misdrijf met deze kenmerken, is het verplicht om direct in overleg te treden met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. In dit overleg wordt beoordeeld of op basis van de op dat moment bekende feiten sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit.

Wanneer sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf, geldt voor het bevoegd gezag de aangifteplicht bij de politie. Deze verplichting geldt ook wanneer betrokkenen zelf bedenkingen hebben tegen het doen van aangifte.

Bij twijfel over de vraag of een situatie onder deze wettelijke verplichtingen valt, wordt contact opgenomen met de vertrouwensinspecteur. De vertrouwensinspecteur kan adviseren over de te volgen procedure, maar doet geen zelfstandig onderzoek naar wat er precies is gebeurd.

Stappen bij een mogelijk seksueel misdrijf

Wanneer een medewerker kennis krijgt van een mogelijk seksueel misdrijf door een met taken belast persoon tegenover een minderjarige leerling, worden de volgende stappen gevolgd:

1. *Melden aan het bevoegd gezag*: de medewerker meldt het mogelijke seksueel misdrijf onverwijld bij de direct leidinggevende (=bevoegd gezag).
2. *Overleg met de vertrouwensinspecteur*: het bevoegd gezag neemt direct contact op met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs.
3. *Beoordelen van het vermoeden*: het bevoegd gezag en de vertrouwensinspecteur bespreken de bekende feiten en omstandigheden en beoordelen of sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit.
4. *Aangifte doen wanneer dit verplicht is*: wanneer sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf, doet het bevoegd gezag direct aangifte bij de politie.
5. *Verdere ondersteuning en maatregelen*: het bevoegd gezag zorgt voor de veiligheid van de betrokken leerling(en) en medewerker(s) en bepaalt welke aanvullende pedagogische, organisatorische, arbeidsrechtelijke en/of ondersteunende maatregelen nodig zijn.

De vertrouwensinspecteur is bereikbaar op 0900 111 3 111, op werkdagen van 08.00 tot 17.00 uur. Ook bij twijfel over de toepassing van de meld-, overleg- en aangifteplicht kan contact worden opgenomen met de vertrouwensinspecteur.

De meld-, overleg- en aangifteplicht bij een mogelijk seksueel misdrijf staat los van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Voor signalen die betrekking hebben op huiselijk geweld of kindermishandeling wordt de Meldcode gevolgd.

Bijlagen

Bijlage 1: Tips bij digitaal pesten

Gepest worden via een berichtje, chat, e-mail, sociale media of een andere online omgeving kan iedereen overkomen. Digitaal pesten noemen we ook wel cyberpesten. Het kan erg ingrijpend zijn, omdat het pesten niet stopt wanneer je naar huis gaat. Berichten, foto's of filmpjes kunnen zich snel verspreiden en zijn soms moeilijk te verwijderen.

Wat kun je doen?

- *Houd je wachtwoord geheim*
Deel je wachtwoord met niemand. Kies een sterk wachtwoord en gebruik niet overal hetzelfde wachtwoord. Laat anderen niet meekijken wanneer je inlogt.
- *Deel geen persoonlijke informatie*
Zet niet zomaar je adres, telefoonnummer, wachtwoord, schoolgegevens of andere persoonlijke informatie online. Wees ook voorzichtig met foto's en filmpjes van jezelf.
- *Denk na voordat je iets verstuurt*
Op internet zie je vaak niet hoe iemand op jouw bericht reageert. Een grapje kan door een ander heel anders worden opgevat. Vraag jezelf daarom af: zou ik dit ook zeggen als de ander tegenover mij stond?
- *Word je online lastiggevallen? Reageer dan niet terug.*
Ga niet schelden of terugpesten. Hierdoor kan de situatie erger worden. Blokkeer de persoon als dat mogelijk is en gebruik de mogelijkheden om het bericht of account te melden.
- *Bewaar wat er gebeurt*
Word je online gepest? Verwijder dan niet meteen de berichten, foto's of filmpjes. Maak bijvoorbeeld een screenshot. Deze informatie kan helpen om duidelijk te maken wat er is gebeurd.
- *Praat erover*
Blijf er niet alleen mee rondlopen. Vertel het aan je ouder(s)/verzorger(s) en aan een medewerker van school. Je kunt ook terecht bij de vertrouwenspersoon. Samen kunnen jullie kijken wat er nodig is om de situatie te stoppen.

Belangrijk om te onthouden

- Het is niet jouw schuld als je wordt gepest.
- Ga niet terugpesten.
- Help een ander als je ziet dat iemand online wordt gepest.
- Deel geen foto's, filmpjes of informatie van anderen zonder toestemming.
- Denk na voordat je iets plaatst of verstuurt. Wat eenmaal online staat, kan verder worden verspreid.
- Blijf vriendelijk en respectvol, ook wanneer je het niet met iemand eens bent.
- Weet je niet wat iemand bedoelt? Vraag het eerst. Een bericht kan anders overkomen dan iemand het heeft bedoeld.
- Voelt iets online niet goed of veilig? Praat erover met een volwassene die je vertrouwt.

Samen zorgen we voor een veilige online omgeving

Iedereen heeft een verantwoordelijkheid om digitaal pesten te voorkomen. We spreken elkaar aan op ongewenst gedrag en zorgen ervoor dat niemand er alleen voor staat. Zie je dat iemand online wordt buitengesloten, uitgescholden of belachelijk gemaakt? Kijk dan niet weg, maar vertel het aan een volwassene.